

MECMUA-İ FÜNÛN-İ BAYTARIYE: İNCELEME VE ÖZETLİ BİBLİYOGRAFYA *

*Berfin Melikoğlu Gölcü** & Şule Osmanağaoğlu Sanal***

Türkiye’de ilk bilimsel ve mesleki dergiler ondokuzuncu yüzyılın ortalarından itibaren yayımlanmaya başlamıştır. Bu dergilerin bazıları kişisel çabalarla yayımlanmış, bazıları da ilmi ve mesleki cemiyetler ile çeşitli devlet kurumları tarafından çıkarılmıştır.¹ Türkiye’de veteriner hekimliği ve ziraat konularını birlikte işleyen ilk meslek dergisi, Mehmet Ali Bey ve arkadaşları tarafından 1 Mayıs 1880 tarihinde yayın hayatına başlayan *Vasıta-i Servet* adlı dergidir. Tümüyle veteriner hekimliği konularını içeren ilk bilimsel nitelikli meslek dergisi ise, veteriner hekimliği mesleğinin ilk derneği olan “Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi”nin yayın organı, *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*’dir.² Gerek derneğin kuruluşunda, gerekse derginin yayımlanmasında, hayvan hastalıklarının önlenmesi, veteriner hekimliğin ve hayvancılığın geliştirilmesi öngörülmüştür. Bu çalışmada, Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi ile bu derneğin yayın organı olan *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* ele alınacak ve toplam 24 sayı yayımlanan derginin içerdiği makaleler hakkında bilgi verilecektir.

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi

Türkiye’de ilk veteriner hekimliği derneği, Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi adıyla 26 Ağustos 1908 tarihinde İstanbul’da kurulmuştur. Sivil veteriner hekimler tarafından oluşturulan derneğe askeri veteriner hekimlerin de katıldığı bildirilmiştir. Derneğin başkanlığına Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdürü Mehmet Ali Bey getirilirken, başkan yardımcılığına Mehmet Âkif (Ersoy), genel kâtipliğe Ali Rıza (Uğur), özel kâtipliğe Fazlı Faik (Yeğül) ve saymanlığa Nikolaki (Mavrioğlu) Beyler atanmıştır. Derneğin, 26 Ağustos 1908 tarihinde gerçekleştirilen ilk toplantısında Ali Rıza (Uğur), Nikolaki

* Bu çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenen PYO.VET.1902.09.001 numaralı projenin genişletilmiş halidir.

** Yrd. Doç.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı, 55139, Kurupelit Samsun.

¹ F. Günergun, “Darülfünun Fünun (Fen) Fakültesi Mecmuası (1916-1933)”, *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, İstanbul, 1995, s.285

² F. Dinçer, “Türkiye’de Veterinerlik ve Tarım Alanında İlk Süreli Yayın ‘Vasıta-i Servet’ Üzerinde Bir İnceleme”, *Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, c.3, sayı 1, 1976, s.66-83; F. Dinçer, “Türkiye’de Kurulan Veteriner Dernekleriyle Bugüne Kadar Olan Gelişmeleri”, *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, c.34, sayı 11-12, 1964, s.487-502.

(Mavrioğlu), Simon ve Agop Beyler tarafından hazırlanan dernek talimatnamesinin Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti'ne sunulması kararı alınmıştır.³

Derneğin “Dâhili Talimât Lâyihası”, *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* adlı derginin 28 Eylül 1908 (15 Eylül 1324) tarihli ikinci sayısında yayımlanmıştır. Buna göre, Derneğin kuruluş amaçları şu şekilde sıralanmıştır:

- Osmanlı Devleti'nde veteriner hekimliği mesleğini geliştirmek,
- Hayvan ıslahı ve halk sağlığı ile ilgili veteriner hekimliği hizmetlerini iyileştirmek,
- Veteriner hekimler arasında dayanışmayı sağlamak ve gerektiğinde meslek mensuplarının hukuki haklarını koruyarak, veteriner hekimliği mesleğinin haysiyetini yükseltmek,
- Hayvan sağlık zabıtası, hayvan ve insan sağlığının korunması, hayvan ırklarının ıslahı ile ilgili hükümetin ve halkın desteğini almak,

Dernek, bu amaçları yerine getirebilmek için bilimsel konularda konferansların düzenlenmesini, veteriner hekimliği ile ilgili kütüphane kurulmasını, fikirlerinin yayılmasını sağlayacak bir derginin yanısıra veteriner hekimliği ve hayvan ıslahı ile ilgili kitap ve risalelerin yayımlanmasını, ayrıca bilimin gelişimi ve kamu yararının temini için geziler ve yarışmalar düzenlenmesini öngörmüştür.

Derneğin gelir kaynakları, üyelik aidatları, derneğe yapılacak maddi yardımlar, hükümetten alınacak ödenek ile dergi ve diğer yayınların satışından sağlanacaktır. Toplanan sermayenin onda biri derneğin ihtiyat parası olarak ayrılacak, kalan para ise öngörülen amaçları gerçekleştirmek için kullanılacaktır.

Talimata göre, derneğin üyeleri “Âzâ-yı tabiiye ve fâile”, “Âzâ-yı fahriye”, “Âzâ-yı muâvine” ve “Âzâ-yı muhâbire”den ibarettir. İstanbul'da bulunan tüm veteriner hekimler, “Âzâ-yı tabiiye ve fâile” sıfatıyla dernek üyeliğine kaydolabilirler. Derneğe maddi yardımda bulunan kişiler ile bilimsel açıdan hizmet edebilecek hekimler, tabii bilimler ve ziraat mütehassısları, derneğin “Âzâ-yı fahriye”sindedir. Derneğe meşguliyetlerinden dolayı devam edemeyen, mazaret göstermeden birbirini müteakib üç toplantıda bulunamayan ve altı ay süresince derneğin herhangi bir faaliyetinde görev almayan üyeler,

³ “Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi”, *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*, c.1, sayı 1, 1908, s:21-26; F. Dinçer, “Mecmuayı Fünûnu Baytariye ve Osmanlı Cemiyeti İlmiye-i Baytariyesi”, *Türk Vet. Hekiml. Dem. Derg.*, c. 35, sayı 3-4, 1965, s.198-203; Hüsamettin, “Türkiye’de İlk Baytârî Cemiyet”, *Türk Baytarlar Cemiyeti Mecmuası*, (Gayri mevkut), sayı 2, 1930, s. 26-28.

“Âzâ-yı fâile” sıfatını kaybederek “Âzâ-yı muâvine” sıfatını alırlar. Taşra vilayetlerinde bulunup derneğe maddi yardımda bulunan ve bilimsel açıdan hizmet eden veteriner hekimler, “Âzâ-yı muhabire”yi oluşturur. Bununla birlikte, yabancı veteriner hekimler, “Âzâ-yı muhabire-i ecnebiye” sıfatıyla dernek üyeliğine kabul edilebilirler.

Talimatta, dernek toplantılarının Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi’nde yapılması kabul edilmiştir. Ayrıca, derneğin, bu dahili talimata ek olarak, teşvik amacıyla bir Madalya Nizamnamesi düzenlemesi, telif ve tercüme faaliyetlerinde ve yeni keşiflerde bulunan kişilere para ödülü verilebilmesi için gereğini, Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti’nden talep etmesi kararlaştırılmıştır.⁴

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi’nin öncelikli faaliyetleri arasında, kamu veteriner hekimliğini örgütleme çalışmalarının yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu dönem veteriner işlerinin bağlı bulunduğu Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti bünyesindeki “İslahât-ı Hayvâniye ve Umûr-ı Baytâriye Şubesi”nin, müstakil bir idare haline gelmesi amacıyla, dernek tarafından Nezaret’e bir layiha takdim edilmiştir. Derneğin çalışmaları sonucunda, “İslahât-ı Hayvaniye ve Umûr-ı Baytariye Şubesi”, 1909 yılında yeniden yapılandırılarak “Umûr-ı Baytariye Müdiriyeti” adını almış ve müdürlüğüne Dernek Başkanı Mehmet Ali Bey getirilmiştir.⁵

Yaklaşık iki yıl süresince faaliyette bulunan derneğin kapanışına dair her hangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Dernek, veteriner hekimliği alanında daha sonra gerçekleşen dernekleşme faaliyetine temel oluşturmuştur. Bu faaliyetler arasında yer alan ve 28 Şubat 1911 tarihinde kurulan “Mülkiye Baytar Mektebi Âlisi Mezunin Cemiyeti”, söz konusu derneğin devamı olarak kabul edilmektedir.⁶

Mecmua-i Fünûn-i Baytariye’nin Kuruluşu ve Yayın Hayatı

Derneğin kuruluş amaçları doğrultusunda bilimsel bir derginin yayımlanması kararı, Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi’nin 26 Ağustos 1908 tarihli ilk toplantısında Mehmet Ali Bey’in teklifiyle kabul edilmiş ve söz konusu dergiye *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* adı verilmiştir. Dernek, konu ile ilgili çalışmalara başlayarak, 3 Eylül 1908 tarihli tezkere ile Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti’ne ruhsat talebinde bulunmuştur. Matbuat Dairesi’nden gelen

⁴ “Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi Dahili Talimat Layihasıdır”, *Mecmûa-i Fünûn-i Baytariye*, c.1, sayı 2, 1908, s:33-38.

⁵ “Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi”, *Mecmûa-i Fünûn-i Baytariye*, c.1, sayı 1, 1908, s:22; Hüsamettin, a.g.m., s. 27; R. T. Başağaç Gül, “Türkiye’de Tarım Bakanlığı Bünyesinde Kamu Veteriner Hekimliği Örgütlenmesinin Dünü-Bugünü”, *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, c.78, sayı 2, 2007, s.58-61; Subhi Edhem, *Nevsal-i Baytari*. Agop Mateosyan Matbaası, İstanbul, 1918, s.28.

⁶ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), DH.İD.126/14; F. Dinçer, a.g.m., 1964, s.491.

cevap üzerine Dernek Başkanı Mehmet Ali Bey, aynı zamanda derginin de sorumluluğunu üstlenmiştir. Bununla birlikte, derginin yönetimini ve basımını sağlamak üzere “heyet-i idare” ve “heyet-i tahririye” kurullarının oluşturulduğu bildirilmiştir.⁷

Dergi, 14 Eylül 1908 (1 Eylül 1324) - Nisan 1910 (Nisan 1326) tarihleri arasında çıkarılmıştır. Derginin boyutları 16 x 23 cm'dir. İki cilt halinde yayımlanan derginin birinci cildi 16, ikinci cildi 8 sayı olmak üzere 24 sayı ile tamamlanmıştır. Yayımlanma periyodları başlangıçta onbeş gün olarak belirlenen dergi, 14 Mart 1909 (1 Mart 1325) tarihli 13. sayıdan itibaren aylık yayımlanmış ve son sayısına kadar bu düzeni korumuştur.⁸

Derginin sayfa numaraları sürekli olup, ikinci seneye geçildiğinde numaralandırma tekrar 1'den başlatılmıştır. Dergi tek sütun olarak yayımlanmış, makale metinlerinde az sayıda resme rastlanmıştır. Birinci cildin bir numaralı sayısının ilk sayfasında bulunan “Mecmua-i Fünûn-i Baytariye'nin mesleği” başlıklı makaleye göre, derginin esas çıkış amacı, dönemin siyasi, ekonomik ve askeri dinamiklerini belirleyen hayvan hastalıkları ile mücadelede etkin rol oynamaktır. Bu çerçevede, dergide yayımlanan yazıların üç ana başlık altında düzenlenmesi öngörülmüştür. Derginin ilk sayısında bildirilen bu ana başlıklar ve içerikleri şöyledir:

- Mevadd-ı resmiye ve makalat-ı asliye: Hayvanların ıslahı, yetiştiricilik ve sağlıklarının korunmasına dair Osmanlı Hükümeti ve Ziraat Nezareti tarafından kabul edilen hukuki metinler, veteriner hekimliğe ilişkin resmi yazılar ile bilimsel araştırma ve gözlemlere dayalı düşünce ve tetkiklerdir. Bununla birlikte, mesleki bir sorun ya da bir hastalıkla ilgili gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar veya bilimsel toplantılarda sunulan bildiri ve makaleleri, uygun bir şekilde tercüme etmek ve özetlemek suretiyle kaleme alınan yazıları içermektedir. Böylelikle veteriner hekimler, mesleki gelişmelerden haberdar edileceklerdir.

- Tetkik-i asar ve hulâsa-i ceraid: Avrupa'da veteriner hekimliğin yararına yayımlanan eserler gözden geçirilerek bir sayfa halinde özetleri yazılacak ve tenkid edilecektir. Ayrıca, tıp ve veteriner hekimliği dergilerinde görülen makaleler özetlenerek, yazarlarının ismi belirtilecektir. Böylelikle

⁷ BOA, DH.MKT. 1299/1; BOA, DH.MKT. 2615/1; Osman Nuri, “Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi ve Mecmûa-i Fünûn-i Baytariye-Ulûm-u Tabiyye ve Tibbiyye Bir Nazar”, *Mecmûa-i Fünûn-i Baytariye*, c.1, sayı 1, 1908, s:27-32.

⁸ F. Dinçer, a.g.m., 1965, s.202; A. Özen, A. Özgür, “Türkiye’de Veteriner Hekimliği Alanındaki Eski Harfli Süreli Yayınlar Üzerinde Tarihsel Bir İnceleme”, E. Kahya, S. Şar, A. Ataç, N.Y. Oğuz, B. Arda (editörler), *V. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1998, s.501–512.

veteriner hekimlerimiz dünyada veteriner hekimliği ile ilgili bütün yayınların içeriğine vâkıf olacaklardır.

• Malumat-ı sıhhiyye ve baytariye: Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi'nin toplantılarında gündeme getirilen veteriner hekimliğin gelişimi ve yükselmesi ile ilgili hususlar, şehirlerde ve mezbahalarda yürütülen veteriner hekimliği uygulamalarına dair mütalaat ile hayvan hastalıkları, istatistik, alım-satım ve sağlık tedbirleri gibi konulardan bahsedilecektir. Ayrıca, insanlardan hayvanlara geçen hastalıklara karşı alınması lazım gelen koruyucu önlemler, hasta hayvanların süt ve etleri hakkında gerekli bilgiler, hayvanlara verilecek yiyecek ve içeceklerin özellikleri ile hayvan hastalıklarına karşı alınacak basit önlemlerden söz edilecektir.

Dergide veteriner hekimliğe ve hayvan sahiplerine yararlı olabilecek tıbbi, zirai, ticari her türlü ilanın belirli bir ücret karşılığında yayımlanabileceği bildirilmiştir.⁹ Bazı sayıların kapaklarında veteriner hekimliği uygulamaları ve istihdamına ilişkin çeşitli duyurulara yer verilmiştir. Derginin birinci sayısının arka kapağında Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi'ne alınacak öğrencilerin sahip olması gereken şartlar açıklanmıştır. Ayrıca, dergiye gönderilen yazılarda dikkat edilmesi gereken kuralların da kapak sayfalarında belirtildiği görülmüştür. Bu kurallara göre;

- Gönderilecek yazılar gayet okunaklı ve satırların arası açık olacak,
- Gönderilecek yazıların devamı olmayacak ve derginin üç sayfasından fazla yer tutmayacak, makaleler uzun olduğu takdirde münasib bir tarzda muhtelif parçalara ayrılacak, eğer yayın kurulu uygun görürse uzun makaleler kısaltılarak yayımlanabilecek,
- Bir müellif veya muharrir aynı sayıda birden fazla makale yayımlayamayacak,
- Yayımlanmayan evrak geri verilmeyecek,
- Gerek görülürse, dergide basılan makaleler, müellif veya muharrire zarar gelmeyecek bir şekilde her türlü artniyet ve karşılıktan ari bulunmak şartıyla eleştirilebilecek,
- Kendi imzaları altında yazılan yazılarda ileri sürülen bilimsel düşünce ve değerlendirmeler ile eleştirilerden, imza sahipleri sorumlu olacak,

⁹ “Mecmûa-i Fünûn-i Baytariyenin Mesleği” *Mecmûa-i Fünûn-i Baytariye*, c.1, sayı 1, 1908, s:1-2.

- Makaleleri eleştirilen yazar, dergiyi sorumlu tutamayacaktır.¹⁰

Derginin elimizde bulunan 24 sayısında toplam 20 yazar adına rastlanmıştır. Özellikle “mevadd-ı resmîye” ve “hulâsa-i ceraid” bölümlerinde yer alan bazı yazılarda yazar adları saptanamamış, bazılarında ise, yazar adının yalnız baş harflerinin verildiği belirlenmiştir. Yazar adının baş harfleri verilen yazıların, bu dönem *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*'nin başyazarlığını yapan Osman Nuri (Eralp) Bey'e ait olduğu ve genellikle veteriner hekimleri uluslararası gelişmelerden haberdar etmek amacıyla Avrupa'da yayımlanan araştırmaların özetlerinden oluşan kısa yazılardan oluştuğu anlaşılmıştır.

Bununla birlikte, dergide yayımlanan makalelerin çoğunluğunun Osman Nuri (Eralp) tarafından yazıldığı dikkati çekmektedir. Askeri Baytar Mektebi'nden 1897 yılında mezun olan Bakteriyolog ve Kimyager Osman Nuri (Eralp), gerek eğitim-öğretim faaliyetleri gerekse bilimsel çalışmaları ile Türkiye'de bakteriyoloji biliminin gelişmesinde ve kurumsallaşmasında önemli bir rol oynamış, bakteriyoloji, kimya, patoloji, histoloji, biyoloji, tıp tarihi ve felsefesi alanlarında çok sayıda makale ve eser kaleme almıştır. Dergide bakteriyoloji ve bulaşıcı hastalıklar konusundaki makalelerin yazarlarından birisi de Nikolaki (Mavrioglu)'dir. Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi'nden mezun olduktan sonra Alfort Veteriner Okulu'nda Edmond Nocard (1850-1903) ile birlikte bulaşıcı hastalıklar laboratuvarında çalışan Nikolaki, yurda döndükten sonra hem Emraz-ı sâriye (Bulaşıcı hastalıklar) ve Fenn-i mikrobî (Mikrobiyoloji) derslerini vermiş, hem de Bakteriyolojihane-i Baytari'nin kadrosuna girmiştir. Dergi yazarları arasında yer alan ve Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi'nde fizyoloji muallimi olan Ali Rıza (Uğur) Bey ise eğitim - öğretim görevlerinin dışında, sonraki yıllarda, Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi ile, Ticaret ve Ziraat Nezareti'ne bağlı Umur-i Baytariye Şubesi'nde idarecilik görevlerinde bulunmuştur.¹¹

Mehmet Ali Bey (1853-1923), Mekteb-i Harbiye-i Şahane'nin veteriner şubesinde başladığı eğitimini Askeri Tıbbiye'de tamamlayarak 1874'te mezun olmuştur. Üsküdar Şemsipaşa'daki hayvan hastanesinde ve 1891'de Halkalı'da kurulan Ziraat ve Baytar Mekteb-i Alisi'nde müdürlük yapmıştır. Uzun bir

¹⁰ Yapılan incelemelerde ulaşılan dergi nüshalarının birinci cildinin tüm sayıları ile ikinci cildinin ilk iki sayısının dış kapaklarının korunduğu anlaşılmış, derginin dış kapakları üzerinde gerçekleştirilen değerlendirmeler, bu sayılarda mümkün olabilmıştır. Ayrıca bk. A. Özen, A. Özgür, “Türkiye’de Veteriner Hekimliği Alanındaki Eski Harfli Süreli Yayınlar Üzerinde Tarihsel Bir İnceleme”, E. Kahya, S. Şar, A. Ataç, N.Y. Oğuz, B. Arda (editörler), *V. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1998, s.501-512.

¹¹ B. Melikoğlu Gölcü, “Osman Nuri Eralp - Mesleğe Adanmış Bir Yaşam”, *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, c. 12, sayı 1-2, 2012, s.112-127; E.K. Unat, *Osmanlı İmparatorluğunda Bakteriyoloji ve Viroloji*, İstanbul 1970, (İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fak. Yay., Rektörlük No. 1568, Dekanlık No.4), s.56-63, 80-82; F. Dinçer, *Türkiye’de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi*, Ankara, 1970 (A.Ü. Veteriner Fakültesi Yay. No.259), s.282-287.

sürgünlük döneminden sonra, 1908'de İstanbul'daki Baytar Mekteb-i Alisi müdürlüğüne getirilen Veteriner Miralay Mehmet Ali Bey, bu görevini 1911 yılına kadar sürdürmüştü; aynı zamanda Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi'ni kurarak başkanlığını yapmış, veteriner hekimlerin eğitim için yurt dışına gönderilmelerini sağlamış ve *Mecmua-i Fünun-i Baytariye*'yi yayımlamıştır.¹²

Dergi sayıları birden fazla matbaada basılmıştır. Bunlar arasında "Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane Matbaası", "Mekteb-i Tıbbiye-i Osmaniye Matbaası", "İstanbul Cihan Matbaası" ile "Artin Asaduryan ve Mahdumları Matbaası" bulunmaktadır. Derginin kapak sayfasında "Devr-i hürriyette ilk defa olmak üzere Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi tarafından tesis ve neşr edilmiş bir risale-i tıbbiye-i baytariyedir" ifadesi yer almaktadır. Aynı sayfada, idare ve yazı işlerine dair her tür konu için "Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi'nde Cemiyet-i İlmiye Riyaseti"ne, ikinci seneden itibaren ise "Ziraat Nezareti Umûr-ı Baytariye Müdüriyeti"ne müracaat edilmesinin istendiği görülür.¹³

Derginin satış fiyatı 100 paradır. Abonelik bedeli İstanbul için 50 kuruş, taşra için posta ücreti ile beraber 60 kuruş olarak belirlenmiştir. Yine derginin devamlı masraflarının karşılanabilmesi amacıyla abonelik gelirin dışında, derneğe üye olan veteriner hekimlerden, maaşlarının yüzde biri nisbetinde bir yardım parasının toplandığı, dergide yer alan duyurulardan anlaşılmıştır.

Derginin yayından kaldırılma nedeni kesin olarak belirlenememiştir. Ancak, çeşitli sayılarda, derginin düzenli olarak yayımlanmasını temin etmek için abonelik bedellerinin ve dernek aidatlarının en kısa zamanda ödenmesi gerekliliği konusunda yapılan ikazlar, dergi ile ilgili maddi sıkıntıların mevcut olduğunu göstermektedir.

Sonuç

Mecmua-i Fünûn-i Baytariye, gerek veteriner hekimliği mesleğinin ilk derneği olan Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi'nin yayın organı olması, gerekse veteriner hekimliği alanında özelleşmiş bilimsel nitelikli ilk meslek dergisi olması bakımından önem taşımaktadır. Dergi sayıları incelendiğinde, *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*'nin, yayımlandığı süre boyunca Türkiye'de veteriner hekimliğin bilimsel ve sosyal gelişimine önemli hizmetler verdiği ve kuruluş aşamasında öngörülen amaçlara büyük ölçüde ulaştığı görülmektedir.

¹² M. Bekman, *Veteriner Tarihimizden: Veteriner Hekimliğimizin Büyükleri (Biyografi)*, İstanbul, Marifet Basımevi, 1945, s. 5-28 'Mehmed Ali'.

¹³ Mehmet Ali Bey, Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti'nde Umûr-ı Baytariye Müdürlüğü'ne atandıktan sonra adres değişikliği yapılmıştır.

Dergide, veteriner hekimliği ve hayvancılığa ilişkin gelişmelere ve uygulamalara geniş yer verilmiş, bu alanlarda geliştirilen yöntemler ve gerçekleştirilen çalışmalardan örnekler sunulmuştur. Bununla birlikte, özellikle hayvan hastalıklarının tanı ve tedavisi konularında güncel ve pratik bilgiler içeren alıntılara ve özetlere sıkça rastlanmıştır. Böylece dergi, uluslararası gelişmelerin, Osmanlı veteriner hekimlere aktarılması açısından önemli bir misyonu üstlenmiştir. Ayrıca dergi, araştırma ürünü makaleler yayımlayarak, gerçekleştirilen araştırmaların teşvik edilmesine de katkıda bulunmuştur. Araştırma makalelerinde çoğunlukla bakteriyoloji, halk sağlığı ile klinik bilimler üzerinde durulmuş, bakteriyoloji alanında Bakteriyolojihane-i Baytari ve Bakteriyolojihane-i Osmani; klinik bilimlerde ise Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi'nde gerçekleştirilen çalışma ve tecrübelerin aktarıldığı görülmüştür. Dergide göze çarpan diğer özellik ise veteriner hekimliği ve hayvancılık ile ilgili hukuki metinlerin ve değerlendirmelerin, dergi aracılığıyla veteriner hekimlere ulaştırılmasıdır. Bu özellikler dergiye, veteriner hekimliği uygulamaları ve mevzuatının gelişimi üzerine yapılacak çalışmalar için birincil kaynak niteliği kazandırmaktadır.

Dergiye gönderilen yazılara, Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi öğretim kadrosundan olduğu kadar Osmanlı topraklarının çeşitli bölgelerinde görev alan veteriner hekimlerin de katkıda bulunması, derginin, veteriner hekimler arasındaki dayanışma ve iletişimi güçlendirdiğini göstermektedir. Yine, dergide yayımlanacak makaleler için yazım kurallarının düzenlenmesi, kaleme alınan makaleler ile ilgili değerlendirme ve eleştirilere yer verilmesi, derginin bilimsel gücünün diğer bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Solda: Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi'nin başkanı ve *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*'nin müdürü Mehmet Ali Bey (Subhi Edhem, *Nevsal-i Baytari*, İstanbul, 1918, s.97)

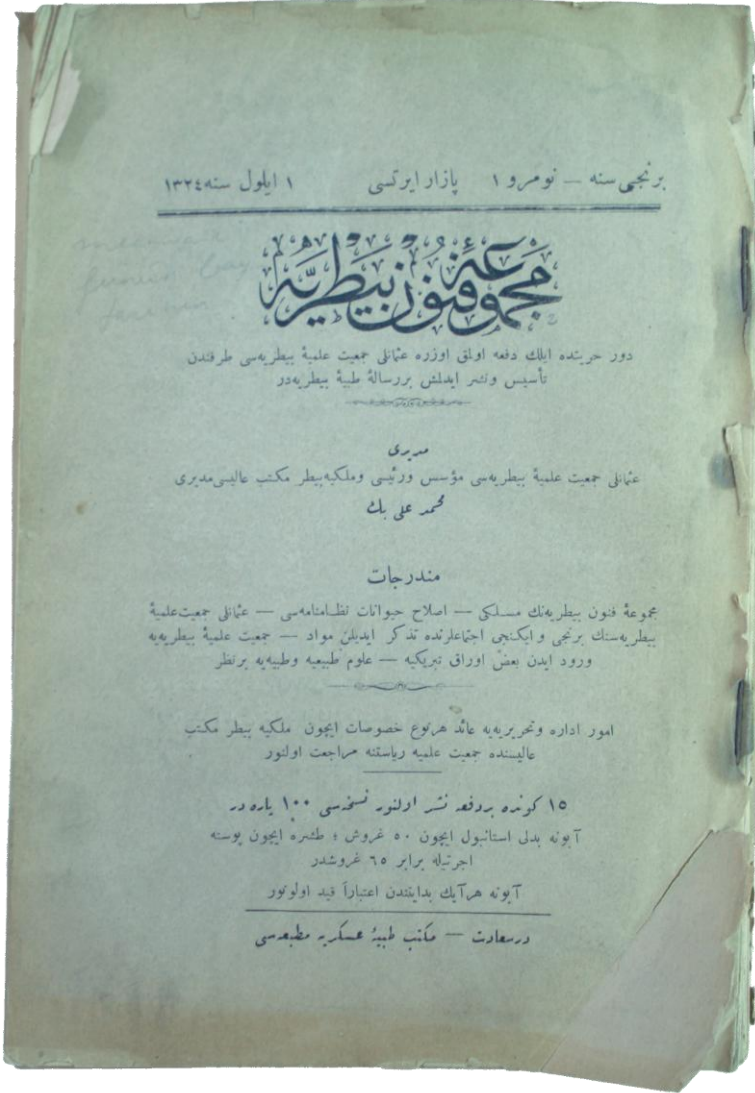
Sağda: Derneğin başkan yardımcısı Mehmet Âkif (Ersoy) Bey (Mehmet Âkif Ersoy Fikir ve Sanat Vakfı Koleksiyonu)

Solda: Derneğin genel kâtibi Ali Rıza (Uğur) Bey (Subhi Edhem, *a.g.y.*, s. 95)
Sağda: Derneğin özel kâtibi Fazlı Faik (Yeğül) Bey (Subhi Edhem, *a.g.y.*, s. 97)

Dernek saymanı Nikolaki (Mavrioğlu) Bey
(Subhi Edhem, *a.g.y.*, s. 125.)

Mecmua-i Fünûn-i Baytariye'nin ilk sayısının (14 Eylül 1908) kapağı

Birinci sene - Numero 1 Pazartesi 1 Eylül sene 1324

MECMUA-İ FÜNÛN-İ BAYTARIYE

Devr-i hürriyette ilk defa olmak üzere Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi tarafından tesis ve neşr edilmiş bir risale-i tıbbiye-i baytariyedir

Müdiri

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi Müessis ve Reisi
ve Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdiri
Mehmet Ali Bey

Mündericât

Mecmua-i Fünûn-i Baytariyenin mesleği - İslah-ı Hayvanat Nizamnamesi - Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesinin birinci ve ikinci ictimâlarında tezekkür edilen mevadd - Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyeye vürûd eden bazı evrâk-ı tebrikiye – Ulûm-ı tabîye ve tıbbiyeye bir nazar

Umûr-i idare ve tahririyeye aid her nev' hususat için Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisinde Cemiyet-i İlmiye Riyasetine müracaat olunur

15 günde bir defa neşr olunur. Nüshası 100 paradır

Abone bedeli İstanbul için 50 kuruş, taşra için posta ücretiyle beraber 65 kuruştur.

Abone her ayın bidayetinden itibaren kaydolunur

Dersaadet - Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye Matbaası

Mecmua-i Fünûn-i Baytariye (14 Eylül 1908 - ? Nisan 1910)

Mecmua-i Fünûn-i Baytariye adlı derginin Erzurum'da Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi Seyfettin Özege Bağış Kitapları (No.689/1); İstanbul'da Beyazıt Devlet Kütüphanesi Hakkı Tarık Us Koleksiyonu (No.0381), İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Nadir Eserler Bölümü (No.619(05)=9435M46), TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) Kütüphanesi (No.D03746); Ankara'da Milli Kütüphane (No.1956 SA 370) ve Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi'nde (TTK'da bulunan koleksiyona yer veya demirbaş numarası verilmemiştir) mevcut olduğu belirlenmiş, ancak bu kütüphanelerde tam bir koleksiyona rastlanmamıştır.¹⁴ Ankara Milli Kütüphane ve Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi'nde bulunan dergi sayılarının birbirini tamamladığı anlaşılmış olup, çalışmamızda bu kütüphanelerdeki nüshalar incelenmiştir.

Sene 1, Sayı 1, 1 Eylül 1324 (14 Eylül 1908)

Mecmua-i Fünûn-i Baytariye'nin mesleği 1-2
Mecmua-i Fünûn-i Baytariye'nin ele alacağı konular, veteriner hekimlik, tıbbi ve tabii bilimler olarak belirlenmiş, dergide özellikle hayvan hastalıkları, hıfzısıhha, hayvan yetiştiriciliği ve ülke ekonomisine faydalı olan makalelere öncelik verileceği vurgulanmıştır.

Mevadd-ı resmîye 3-21
 Selanik, Manastır ve Kosova vilayetlerinde yürürlüğe konulmak üzere Cemiyet Başkanı Mehmed Ali Bey tarafından kaleme alınan "İslah-ı Hayvanat Nizamnamesi"ne yer verilmiştir. Nizamname, "yerli ırkların bulaşıcı hastalıklardan korunması", "yerli ırkların fen dairesinde tetkiki ve ıslah durumları", "aygır depoları ve dışarıdan getirtilen yabancı hayvan ırklarının üretilmesi" ile "veteriner hekimliği hizmetlerinin düzenlenmesi, hara ve aygır depolarının yönetimi ve bütçe" başlıkları altında dört fasıldan oluşmaktadır.

Osmanlı Cemiyeti İlmiye-i Baytariyesi..... 21-26
 İstanbul'da sivil veteriner hekimler tarafından kurulan cemiyetin yönetim kurulu belirtmiş, Anadolu'da görevli sivil veteriner hekimlerin yanı sıra İstanbul'da bulunan askeri veteriner hekimlerin de cemiyete üye olabileceği anlatılmıştır. 13 Ağustos, 14 Ağustos ve 21 Ağustos 1324 tarihlerinde düzenlenen cemiyet toplantılarında ele alınan konular hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca, Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi'nin kuruluşu dolayısıyla Trabzon vilayeti baytarı Yusuf Ziya Efendi tarafından gönderilen tebriknameler yayımlanmıştır.

¹⁴ Mecmua-i Fünûn-i Baytariye'nin Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi Seyfettin Özege Kataloğu'nda I, 7; II, 5,7; Beyazıt Devlet Kütüphanesi Hakkı Tarık Us Koleksiyonu'nda I, 1-15; İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Nadir Eserler Bölümü'nde I, 1-16; TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) Kütüphanesi'nde I, 1-15; Ankara Milli Kütüphane'de I, 1-12, 14-16; II, 1-8 ve Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi'nde I, 1-16; II, 1-2 sayıları bulunmaktadır.

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi ve *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* - Ulûm-ı tabiiye ve tıbbiye bir nazar 27-32

Bakteriyolog ve Kimyager Osman Nuri [Eralp]

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi ve yayın organı olan *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* üzerinde genel bir değerlendirme yapılmıştır. Osman Nuri, dergide ele alınacak konuları mesleki ve bilimsel olmak üzere iki kısma ayırarak, derginin veteriner hekimler arasında bilginin paylaşımı, iletişimin sağlanması ve yeni gelişmelerin meslektaşlara ulaştırılması açısından büyük önem taşıdığını vurgulamıştır.

Sene 1, Sayı 2, 15 Eylül 1324 (28 Eylül 1908)

Mevadd-ı resmîye

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi Dahili Talimat Layihasıdır 33-38

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi'nin 16 maddeden oluşan Dahili Talimatı içinde cemiyetin kuruluş amacı, gelirleri, üyelik koşulları, yönetim kurulu ve görevleri anlatılmıştır.

Beyn-el-mîlel Dokuzuncu Tıbb-i Baytarî Kongresi 38-46

Lahey'de 13-19 Eylül 1909 tarihinde düzenlenecek olan 9. Uluslararası Veteriner Kongresine katılım sağlayacak ülkelerin yanı sıra kongrenin programı, konuları vb. genel bilgiler duyurulmuştur.

Ettiba-i baytariyeye tavsiye ve ihtar 45-46

Bazı veteriner hekimler tarafından gazetelere gönderilen veteriner hekimliğe ilişkin yazıların doğruluğuna dikkat edilmesi gerektiği bildirilmiştir.

Malumat-ı asliye

Tarihçe-i tababet-i cedide, tababet-i beşeriye ve baytariye 47-52

Bakteriyolog ve Kimyager Osman Nuri (Eralp)

Makalede, hıfzıssıhhanın önemi, beşeri ve veteriner hekimlik hizmetleri, bakteriyoloji, mikoloji ve parazitoloji bilimleri ile birlikte aşı ve serumların geliştirilmesi üzerinde durulmuştur. Ayrıca mikrobik hastalıkların tarihçesi, ultramikroskopların kullanımı ve konu ile ilgili gelecekte beklenen gelişmelerden bahsedilmiştir.

Hulâsa-i ceraid

Hayvanat-ı feresiyede iltihab-ı ev'îye-i lenfaviyenin envai 52-54

Atlarda görülen lenfanjit hastalığının ruam ve urre hastalıkları ile benzerliği, hastalığın ayırıcı tanısı, türleri, alt türleri ve hastalık etkeni hakkında edinilen yeni bilgiler ele alınmıştır.

Mütalaa-i bakteriyolojiye 54-55

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Sporotrikoz hastalığına karşı çeşitli hayvanlarda uygulanan aşılama yöntemleri ile hastalığın tedavisi konu edilmiştir.

Tahlîl-i bevl ve da'ül-kelb 55-56

Kuduz hastalığına yakalanan hayvanların idrarında glikoz bulunması üzerine yapılan araştırmalardan bahsedilmiştir.

Tebevül-i dem ve tikler 56

Piroplazmoz hastalığına ve hastalığın nakledilmesinde rol oynayan kene türlerine değinilmiştir.

Bargirlerde solugan esbabı..... 56
O.N. [Osman Nuri Eralp]

Atlarda görülen solugan hastalığının sebebi hakkındaki görüşlere yer verilmiştir.

“Formol” denilen ilacın nihayat-ı süfliye-i etrafta husule gelen mütekeyyih emraz-ı cildiyeinin tedavisinde isti’ mali 57-58

Veteriner hekimlikte özellikle harici hastalıkların tedavisinde kullanılan formol maddesinin kullanımı ile ilgili gözlemlerden bahsedilmiştir.

Yaz yaralarının tedavisi 58
Filaire denilen parazitin deri arasında gelişmesiyle oluşan yaraların tedavisine bir örnek verilmiştir.

Bakarat ve zeva’ül-haferatta bıçılğanın tedavisi 59
O.N. [Osman Nuri Eralp]

Sığırlarda ve atlarda görülen bıçılğan hastalığının tedavisi tarif edilmiştir.

Malumat-ı sıhhiye

Çiğ süt ile kaynamış süt 59-63
Bakteriyolog ve Kimyager Osman Nuri [Eralp]

Sütün sağımından tüketim aşamasına kadar geçen sürede olası bulaşma riski, çiğ sütün faydaları, kaynamış sütün kullanımı, çiğ sütün tüketiminde ve kaynatılması sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durulmuştur. Makalede ayrıca maden suları ve kaplıcaların içeriği hakkında da bilgiler verilmiştir.

Budasolinde sütün ta’kimi - Buddérisation 63-64
Haydarpaşa Muayene-i Hayvanat Memuru Tabib-i Baytar Agob

Genel sağlık açısından önemli olan sütün sterilizasyonu sağlamak için kullanılan yöntemler arasında yer alan ve süte belirli bir miktar oksijenli su katılması ile gerçekleştirilen “budasolinde ta’kim” adı verilen yöntem anlatılmıştır.

Sene 1, Sayı 3, 1 Teşrin-i evvel 1324 (14 Ekim 1908)

Devair-i belediye dahilinde mevcut inek ahırlarının
 ıslahına dair verilen takiridir..... 65-69

Şehremaneti Müfettiş Muavinlerinden Tabib-i Baytar Bohor

Hijyen koşullarına çok dikkat edilmeden yapılan inek ahırlarının hâlihazırda buldukları kötü şartlardan bahsedilmiştir. Hıfzıssıhha Komisyonu’nda değerlendirilen tebliğler üzerine şehir içinde inek ahırlarının bulundurulmaması ve yeni yapılacak ahırların inşasında dikkate alınacak hususlara değinilmiştir. Ayrıca, konu ile ilgili olarak hazırlanan “İnek Ahırları ve Süthanelere Dair Talimat”ın tam metni verilmiştir.

Beynelmilel Süt ve Mahsulat-ı Lebeniye Kongresi 69-70

Budapeşte’de 1909 yılının Haziran ayında düzenlenen Uluslararası Süt ve Süt Ürünleri Kongresinin konuları duyurulmuştur.

Makalat-ı asliye

Feresde demin ilm-i teşrih-i tabî ve maraziyesine bir nazar 71-79

Osman Nuri [Eralp]

Makalede, mikrobiyoloji alanında görülen gelişmelerin veteriner hekimliğe yansımaları ele alınmıştır. Konu ile ilgili olarak, at kanının çeşitli hastalıklara karşı hazırlanan serumlarda kullanılması, kanın kimyasal ve biyolojik bileşimi, kan hücrelerinin mikroskopik incelemeleri, mikrobik hastalıklarda lökositlerin görevleri, tektırnaklı hayvanlarda kan hücrelerinin sayı ve oranlarındaki değişimler açıklanmıştır. Ayrıca mikrobik hastalıklar ve at kanında iyot reaksiyonu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Veba-i bakari serumu ve tedavi-i bi-l-masl 79-85

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Muallimlerinden Tabib-i Baytar Nikolaki [Mavrioğlu]

Yıllardan beri çok büyük zararlar veren sığır vebası hastalığına karşı alınacak önlemler arasında yer alan sığır vebası serumunun hazırlanması, uygulanması, hayvanlarda bağışıklığın sağlanması, daha önce gerçekleştirilen uygulamalardan elde edilen sonuçlar ele alınmıştır. Yazar ayrıca, Bakteriyojihaneye-i Baytari tarafından verilen talimat uyarınca serum uygulama yöntemini anlatmıştır.

Hulâsa-i ceraid-i baytariye

Maraz-ı cima hakkında bir mütalaa-i tecrübiye 85-86

Atlarda görülen durin hastalığının etkeni, tanısı, belirtileri ve tedavisi hakkında özet bilgi verilmiştir.

Souma 86-87

Sığır ve atlarda görülen tripanozomiyaz adı da verilen hastalık hakkında genel bilgiler verilmiştir.

Seretan veya kanser 87

Kanser ve benzeri ırların yapısı hakkındaki görüşlerden bahsedilmiştir.

Tefessüh etmiş mekulat ile intikal eden emraz-ı mikrobye ve tesemmümiye 88-96

Bakteriyolog ve Kimyager Osman Nuri [Eralp]

Bakteriyoloji bilimi ile birlikte insan ve hayvan sağlığında dikkat edilen hususlar, hayat ve hastalıkların yapısı ile mikropların hastalık oluşumundaki rolü ele alınmıştır. Ayrıca, fermentasyon ve çürüme olayları üzerinde durularak, fermentasyonun mikroplar üzerine etkisi, bozulmuş yiyecekler, çürümüş etler, mikrobiyel hastalıklar ve zehirlenmeler, sindirim sistemini etkileyen mikroplara karşı alınacak önlemler değerlendirilmiştir.

Sene 1, Sayı 4, 15 Teşrin-i evvel 1324 (28 Ekim 1908)

Mevadd-ı resmiye 97-107

Mülkiye baytarlarının maaşlarının düzenlenmesi hakkında 18 Eylül 1324 tarihinde Orman ve Maden ve Ziraat Nezareti'ne takdim kılınarak onaylanan mazbatanın sureti verilmiştir. Mazbatanın devamında 1309 senesinden 1324 senesine kadar Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi'nden mezun veteriner hekimlerin isimleri, diploma numaraları, memuriyet dereceleri ve görev yerleri bildirilmiştir.

Makalat-ı asliye

Asakir-i Osmaniye lüzumu olan süvari hayvanatının dahilen tedariki için ittihazı lazım gelen tedabir - Memalik-i Osmaniye'de ıslah-ı cins-i feres hakkında muhtasar bir mütalaa 108-112

Mekatib-i Baytariye Muallimlerinden Binbaşı İsmail Hakkı [Çelebi]

Asakir-i Osmaniye'ye gereken top ve özellikle binek hayvanlarının yetiştirilmesi hara ve remont idareleri tarafından temin edilmektedir. Bu makalede, hara ve remont idarelerinin teşkilat yapısı, Fransa'dan örnekler verilerek anlatılmıştır.

Hulâsa-i ceraid

Bargirlerde da'î piroplazm - La piroplasmose des chevaux 113

Sığır, koyun ve atlarda görülen piroplazmoz hastalığının etkeni, tanısı, özelliklerinden bahsedilmiştir.

Iskat-ı cenin cayihi ve mikrobi 114

Bang tarafından etkeni ayırt edilen hastalık hakkında genel bir bilgi verilmiştir.

Danaların ishaline karşı 114

İshalin türüne göre tedavi yöntemleri önerilmiştir.

Veba-i bakariye karşı tedabir 115

Mısır Umûr-ı Baytariye Reisi tarafından sığır vebasına karşı bildirilen tedbirlere değinilmiştir.

Ulûm-u hikemiye ve hayatiye

"Helyum" denilen gaz da mayı' haline getirildi 116

Helyumun sıvı hale getirilmesi duyurulmuştur.

Fosforiyet-i hayvaniye 116

Bazı bitkisel ve hayvansal organizmaların yaşamsal faaliyetleri gereği ışık çıkarma özelliğinden bahsedilmiştir.

"Muz" ve kuvve-i gıdaiyesi 117

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Muzun besin değeri hakkında yapılan bir araştırmanın sonuçları anlatılmıştır.

Da'ül-keleb virüsü ve tefessühe mukavemeti, muhafazası 117-118

Kuduzdan şüpheli vakaların kesin teşhisi için yapılması gereken işlemlerden bahsedilmiş, kuduzdan ölen hayvanların geç putrifikasyona uğradığı bildirilmiştir.

İneklerde iltihab-ı sedîye - Hamız-ı bor mahlulu zerkiyle tedavisi 118

İneklerin meme yangısında uygulanan tedavi tarif edilmiştir.

Çiğ süt ile pişmiş süt - Tefrika hadim basit bir usul 119

Çiğ ve pişmiş sütü ayırt edebilmek amacıyla "hematein" mahlulünün kullanımı anlatılmıştır.

Yumurtaları nasıl muhafaza etmeli 119-120

Tabib-i Baytar Agob

Yumurtaların korunması için tavsiye edilen yöntemler anlatılmıştır.

Malumat-ı sıhhiye

Et ve sebze meselesi 121-125

Tabib-i Baytar Cafer Fahri

Etin mahiyeti ve tüketiminin faydaları, et tüketiminde gözetilmesi gereken kurallar, mevsimlere göre et ve sebze tüketimi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

İstridyeler 125-126

Alfred Giard'ın istridyelerin tüketimi hakkındaki mütalaatı ele alınmıştır.

Etlerin muayenesinde radyoskopi (şua-i beyn), radyografi (şua-i nevis) usulünün tatbiki 126-127

Belirli hastalıkların özellikle de verem hastalığının etkeninin vücutta nasıl bir değişikliğe sebep olduğu anlatılmış, hastalığın tanısını koyabilmek amacıyla Martel tarafından uygulanan radyoskopi yöntemine değinilmiştir.

Bargirlerde kuyruk ve yeeleri kesmek 127

Atlarda kuyruk ve yele kesiminde dikkat edilecek noktalardan bahsedilmiştir.

Veremli hayvanatta süt 127-128

Veremli hayvanların sütleri ile ilgili bilgiler 6 maddede özetlenmiştir.

Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi'nin 12 Kasım 1908 tarihli toplantısı duyurulmuş, yayın ve diğer masraflarının temin edilebilmesi amacıyla cemiyet üyelerinin ödemeleri gereken aidat bedeli hatırlatılmıştır 128

Sene 1, Sayı 5, 1 Teşrin-i sani 1324 (14 Kasım 1908)

Mülkiye Baytar Mektebinin 324 senesine ait islahat ve tadilat raporudur 129-139

Mehmet Ali Bey tarafından yazıldığı anlaşılan rapor, 7 Eylül 1908 tarihli olup üç fasıldan oluşmuştur. Birinci fasılda, Mülkiye Baytar Mektebinin eğitim-öğretimi ile ilgili düzenlemeler, ders programı ve sınav sistemi; ikinci fasılda, 1904 yılında okulda ortaya çıkan verem salgını dolayısıyla heyet-i tıbbiye tarafından tanzim edilen rapor, okul binası ile okul içinde bulunan Bakteriyolojihanenin durumu; üçüncü fasılda ise 1908 senesinin Teşrin-i evvelinin başından Şubat sonuna kadar beş aylık okul bütçesi değerlendirilmiştir.

Makalat-ı asliye

Dem ve vazifesi 140-144

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdür Muavini ve Fizyoloji Muallimi Tabib-i Baytar Ali Rıza [Uğur]

Yazar, kansızlık durumu, kan nakli, serum uygulamaları ve kan fizyolojisi hakkında bilgiler vermiş, kanın yapısı, vücutta oluşumu ve dolaşımını ayrıntılı bir biçimde anlatmıştır.

Profesör Doktor Sobernheim'in muzadd-ı cemre serumu 145-148

Drac Muayene-i hayvaniye memuru Erzurum'lu Ömer Adil

Ömer Adil, Pasteur usulü aşılamanın her zaman sonuç vermediğine dikkati çekerek, bunun yerine yapılabilecek serum uygulamaları ile [Georg] Sobernheim'in antraks serumuyla ilgili daha önce Paris'te yayımlanan makalelerinden bahsetmiştir. Konuya açıklık getirmek üzere Bakteriyolog Vet. Hek. Osman Nuri'den açıklama istemesi üzerine yazının sonuna Osman Nuri'nin cevabı da eklenmiştir.

- Bürûdet ve mikropların tesiri - Kûzaz ve sair emraz-ı mikrobiye ile olan münasebeti 149-152
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Yazar, tetanoz hastalığı ile ilgili genel bilgiler verdikten sonra soğuk havanın mikropların gelişimine ve hastalıkların prognozunda oynadığı rolden bahsetmiş, tetanozun sindirim sistemine etkisini ele alarak kendi tecrübelerine yer vermiştir.
- Hulâsa-i ceraid-i baytariye
 Da'ül-keleb hakkında son malumat 152-154
 Kuduz etkeninin ilk defa Bakteriyojihaneye-i Osmani Müdürü Paul Remlinger ile Dr. Rıfat Muhtar Bey'in çalışmaları ile "görülemeyen mikroplar" [virüsler] sınıfına dahil edildiği bildirilmiş, hastalıkla ilgili gerçekleştirilen diğer çalışmalardan örnekler verilerek, kuduz aşısının uygulanması, hastalığın mikroskopik muayenesi, semptomları ve tedavisi hakkında ileri sürülen görüşler aktarılmıştır.
- Taharriyat-ı fenniye için bazı erbab-ı fenne resmen verilen mebalîğ..... 155-156
 Lyon, Alfort ve Toulouse veteriner okullarına bilimsel çalışmalar için ayrılan ödeneklerden örnekler verilerek, bu yolda yapılan her fedakarlığın ülke sağlığı ve ekonomisine hizmet edeceği vurgulanmıştır.
- Sill-ül-ri'enin menşei ve mihanikiyet-i intan 156
 Akciğer vereminin vücutta oluşum mekanizması 5 maddede özetlenmiştir.
- Tüberkülin..... 156-157
 Tüberkülin maddesinin ne olduğu açıklanarak, nasıl elde edildiği anlatılmıştır.
- Veremli bakarlarda tüberkülin tatbiki 157-158
 Verem hastalığına yakalanan sığırlara tüberkülin maddesinin uygulanması anlatılmıştır.
- Salim ve mariz hayvanatta tüberkülin tarik-i hazmi ile ita edildiğinde..... 158-159
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Hasta ve hasta olmayan hayvanlarda sindirim sistemi yoluyla tüberkülin uygulandığında elde edilen sonuçlara değinilmiştir.
- Malumat-ı sıhhiye
 Banyolar..... 159-160
Ali Rıza
- Banyo tanımı yapılarak, banyo türleri, belirli hastalıkların tedavisi amacıyla gerçekleştirilen banyo uygulamalarından bahsedilmiştir.

Sene 1, Sayı 6, 15 Teşrin-i sani 1324 (28 Kasım 1908)

325 senesine mahsus umûr-ı mülkiye-i baytariye için talep olunan tahsisatı mütezemmin layihadır 161-171
 Bu layihada, Rumeli vilayat-ı selasesinde uygulanmak üzere daha önce 7 Temmuz 324 tarihinde hazırlanan "İslah-ı Hayvanat Layihası"nda ele alınan hayvanların bulaşıcı hastalıklardan korunması, et ve süt gibi hayvansal ürünlerin halk sağlığı açısından önemi ve muayenesi, hayvan ıslahı ve yetiştiriciliği gibi konular tekrar değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, ülkede mevcut veteriner hekim ihtiyacının karşılanması gerekliliği ile veteriner hekimlerin istihdam alanlarından bahsedilmiş, gerekli düzlemeler ile ilgili bir bütçe hazırlanmıştır.

Makalat-ı asliye

Veba-i bakariye dair neşrolunan taharriyat - Bu hususta bazı

mütalaat-ı fenniye 72-182

Osman Nuri [Eralp]

[Henri] Martel, [Saturnin] Arloign, [Edouard] Nocard gibi bilim insanlarının araştırmaları doğrultusunda, sığır vebası hastalığı özellikle de sığır vebasına karşı geliştirilen tedavi yöntemleri ve serum uygulamaları hakkında bildirilen son gelişmeler aktarılmıştır. Makalenin sonunda Osman Nuri tarafından sığır vebası serumunun etkinliği, bağışıklığın gelişimi, hastalığın etkeni, tedavisi ve özellikleri ile ilgili bir değerlendirme yapılmıştır.

Veremin bakteriyoloji usulü üzere teşhisi 182-184

Osman Nuri [Eralp]

Osman Nuri, verem mikrobunun mikroskopik muayenesi için araştırmaları sırasında uyguladıkları boyama yöntemini tarif etmiş, etkenin mikroskopik muayenede görülmediği durumlarda ise, kobaylar üzerinde denedikleri aşılama yöntemini anlatmıştır. Bu makale, 14 Ekim 1905 tarihinde Soci t  de Biologie'nin dergisinde yayımlanmıştır.

Malumat-ı sıhhiye

Hıfzıssıhha-yı umumiye ve hıfzıssıhha-yı hayvanata bir nazar - Tababet-i baytariye ve tekamül-ü medeniyet..... 185-192

Mekatib-i Aliye-i Baytariye Kimya-i Uzvi ve Tahlili, Ensac ve Teşrih-i Marazi-i Hurdebini Muallimi, Bakteriyolojihane-i Osmaniye Memur Bakteriyolog-Kimyager Osman Nuri [Eralp]

Makalede, hıfzıssıhhanın gelişimi ile birlikte hayvan sağlığı ve ahır temizliğinin halk sağlığında oynadığı rol üzerinde durulmuştur. Ayrıca, sütün kimyasal ve bakteriyolojik analizleri ve genel özellikleri ele alınarak, sağlıklı sütün tüketimi için gereken önlemler ve veteriner hekimlerin konu ile ilgili görevleri ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

Sene 1, Sayı 7, 1 Kanun-ı evvel 1324 (14 Aralık 1908)

Makalat-ı asliye

İlel-i sâriyeyi dünya yüzünden kaldırmanın çaresi..... 193-207

Bakteriyolog – Kimyager Osman Nuri [Eralp]

Yazar, mikrobiyolojinin tedavide kullanım alanları üzerinde durarak, bakteriyoterapi, toksinoterapi ve bağışıklığın gelişimi hakkında bilgiler vermiştir. Makalede, [Elie] Metchnikoff, [Edward] Jenner ve [Louis] Pasteur'un çalışmalarından bahsedilmiş, [Jules] Héricourt ve [Charles] Richet'in başlattığı seroterapi uygulamaları ile hastalık etkeni ve serumunun karışımından oluşan karma yöntem değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, mikrobiyel hastalıkların oluşumu, bulaşıcı hastalıklara karşı alınacak koruyucu önlemler, dezenfeksiyon, aşı ve serum uygulamaları ile ayrıca sığır vebası hastalığına karşı alınacak önlemler açıklanmıştır.

Fenn-i tedavi

Miyah-ı madeniye - Masl-ı sınaî, ersat-ı hayatiye..... 208-209

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Yazar tabiatın “hayat sıvısı” olarak adlandırdığı maden sularının özelliklerinden ve tedavi amaçlı kullanımından bahsetmiştir.

Et hakkında 209-210

Ali Rıza

Et zehirlenmesi hakkında yazılan bu makale, *Revue Générale de Médecine Vétérinaire* adlı derginin Eylül sayısından alınmıştır.

Yılan zehri nasıl peyda oluyor ?..... 210-211

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Vücudun temelini oluşturan hücrelerin yapısı ile salgı bezi hücrelerinin kimyasal bir ürünü olan yılan zehrinin meydana gelmesi anlatılmıştır.

Malumat-ı sıhhiye

Washington’da Beyn-el-milel Verem Kongresi..... 212-224

Mekاتب-i Aliye-i Baytariye Kimya-i Uzvi ve Tahlili, Ensac ve Teşrih-i Marazi-i Hurdebini Muallimi, Bakteriyolojihane-i Osmaniye Memur Bakteriyolog-Kimyager Osman Nuri [Eralp]

Makalede, hayvan ve insanlarda görülen verem hastalığı ile ilgili çalışmalar, bu kapsamda düzenlenen verem kongreleri ve tarihçesi, hastalıkla ilgili bilgilerin gelişimi ele alınmıştır. Ayrıca, 28 Eylül 1908 tarihinde Washington’da toplanan Uluslararası Verem Kongresi ve Lyon Veteriner Okulu Müdürü S[aturnin] Arloign’in raporu üzerinde durulmuş, verem mikrobunun özellikleri, ‘virusiyeti’, hastalığa karşı alınması gereken koruyucu önlemler ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Sene 1, Sayı 8, 15 Kanun-ı evvel 1324 (28 Aralık 1908)

Makalat-ı asliye

Bulgaristan teşkilat-ı baytariyesi..... 225-230

Mülkiye Baytar Mektebinde Muallim Civan

Yazar, Osmanlı Devleti’nde veteriner hekimliği teşkilatının yetersizliğine dikkat çekerek, başta sosyal ve iktisadi açıdan olmak üzere birçok yönden benzerlik gösteren Bulgaristan’da mevcut hayvan sağlık zabıtası ve veteriner hekimliği örgütlenmesini anlatmıştır.

Arap atı 230-238

Bandırma Muayene-i Hayvanat Memuru Tabib-i Baytar İstavri

Özellikle Arabistan’ın merkezi, Necd, Yemen, Irak, Suriye, Mısır, Tunus, Cezayir ve Fas’ta bulunan Arap atlarının özellikleri ve yetiştirilme aşamaları ile talim ve terbiyelerinden bahsedilmiştir.

Hulâsa-i ceraid

Yılan zehrine karşı serumlar ve yılan safrası 239-240

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Yılan zehrine karşı Doktor [Albert] Calmette tarafından geliştirilen seruma değinilmiş ancak en faydalı yöntemin yılan safrası olduğu vurgulanmıştır.

İltihab-ı sedfiye-i dereniye 240

İneklerde seyreden verem hastalığının memelere olan etkisi ile doğrudan doğruya memelerde husule gelen verem hastalığı değerlendirilmiştir.

Kuppfer hücresi - Evride-i şariye-i kebedin hücre-i beşere-i muhatiye dahiliyesi.240-241
Karaciğerde bulunan Kuppfer hücrelerinin özellikleri ve vücuttaki görevlerinden söz edilmiştir.

Yumurta kabuğundan mikroplar içeri girebilir mi ? 241-242

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Yumurtanın oluşumu sırasında mikropların bulaşma riski ve yumurtaları saklama koşullarına değinilmiştir.

İneklerde tütün ile vuku' bulan tesemmümat 242

Tütün yaprakları yiyen ineklerde öldürücü zehirlenmelerin görüldüğü bildirilmiştir.

Bargirde gışai munzammenin iltivası derunundaki mikroplar 242-243

Atlarda gözün konjunktivasında meydana gelen enfeksiyon ve bu durumda uygulanacak tedaviden bahsedilmiştir.

Mikropların hidemat-ı mühimmesinden tabiatta karbon zerratının tahammuzu ... 243-244

Makalede, karbonun havadaki dolaşımından ve karbonun nebatatın gıdası olduğundan söz edilmiştir.

Küzazın tedavisinde kibritiyet-i mangnezinin istimali ve netayic-i tecrübe 244-245

Tetanoz tedavisinde tavşan, kobay, farelerde kullanılan magnezyum sülfatın etkisi bildirilmiştir.

İntanat-ı gıdaiye ve paratifüs..... 245

Paratifüs mikrobonun tefessüh etmiş gıdalarda ve etlerde bulunduğu dikkat çekilerek, et muayenesinin önemi vurgulanmıştır.

Hususi streptokoklardan mütevellid inekte iltihab-ı sediyeye-i cayihi - Mamite enzootique

de la vache..... 245-246

Bir çiftlikte üç seneden beri ineklerde görülen enzootik meme yangısı hakkında kaleme alınan rapordan bahsedilmiştir.

Bir müşahede 246-247

Gümülcine Sıhhiye Baytarı Samuel (Aysoy)

İltihab-ı sediyeye (mastit) adı verilen hastalık ve hastalığı oluşturan mikroplar hakkında bilgi verilmiştir.

Mayiat-ı muhtelif miyanında vaki' olan tesirat-ı cüzv-i ferdiye..... 248-253

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdür-ü Sanisi ve Fizyoloji Muallimi Ali Rıza [Uğur]

Çözünmüş maddelerin değişik yoğunluktaki ortamlara geçişi izah edilmiş, özellikle vücut sıvılarında bulunan moleküllerin yoğunluğunu saptamak amacıyla kullanılan yöntemler ve hekimlikte tedavi amaçlı kullanılan suni serumlar hakkında bilgi verilmiştir.

İstridyeler 253-256

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Yazar, Fransız uzmanlar tarafından istiridyeler hakkında kaleme alınan ve şura-yı devlete takdim edilen raporu aktarmıştır. Raporda istiridyelerin halk sağlığına etkileri değerlendirilmiş ve istridyelerin tüketiminden önce alınması gereken tedbirler anlatılmıştır.

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi öğrencilerinin *Hukuk-i Umumiye* gazetesinde okul idaresine hitaben yazdıkları teşekkür mektubundan bahsedilmiştir 256

Sene 1, Sayı 9, 1 Kanun-ı sani 1324 (14 Ocak 1909)

Bir hizmet-i vatan-perverane ve Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi şakirdanı 257-268
O.N. [Osman Nuri Eralp]

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi öğrencileri tarafından 29 Aralık 1908 tarihinde Şehzadebaşı'ndaki Ferah Tiyatrosunda sahneye konan Namık Kemal'in "Zavallı Çocuk" piyesi ile "Mağdur Aile" adlı yeni bir piyesten bahsedilmiştir. Metin sonunda, 31 Aralık 1908 tarihli *İkdam Gazetesi*'nde konu ile ilgili yayımlanan yazı verilmiştir.

Makalat-ı asliye

Bilhassa memalik-i harre emrazı hakkında bir mütalaa 269-282
Mekatib-i Baytar Muallimlerinden Binbaşı İsmail Hakkı [Çelebi]

İnsan ve hayvanlarda görülen paraziter hastalıklar ve bu hastalıkların görüldüğü bölgeler hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Osmanlı Devleti'nde istihdam eden veteriner hekim ve doktorlardan konu ile ilgili müşahedelerini bildirmeleri ve saptadıkları parazit vb. numuneleri, bu alanda ihtisas etmiş muallimlere göndermeleri temenni edilmiştir

Mühim bir müşahede - Bargirde küülün tesiri 283-286
Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdür Muavini ve Fizyoloji Muallimi

Ali Rıza [Uğur]

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Seririyathanesinde tedavi altına alınan 12 yaşında bir araba atında yapılan müşahedede, alkolün hayvanlar üzerindeki etkisi değerlendirilmiş ve hayvan sahibinden alınan anamnez bilgilerinin hastalıkların tanısındaki önemi vurgulanmıştır.

Evrak-ı varide..... 286-288
Bakteriyolojihane-i Baytari Serum Müstahzırı Cafer Fahri [Dikmen]

Cafer Fahri, *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*'nin 7. sayısında yayımlanan ve Osman Nuri tarafından kaleme alınan "İlel-i sâriyeyi dünya yüzünden kaldırmanın çaresi" başlıklı makalede bahsedilen karma yöntem ile serum zerki ve sonuçları hakkındaki değerlendirmesini yazmıştır. Metnin arkasına Osman Nuri Bey'in karma yöntemin kullanılmasına dair açıklaması eklenmiştir.

Sene 1, Sayı 10, 15 Kanun-ı sani 1324 (28 Ocak 1909)

Makalat-ı asliye

At koşuları ve idman 289-294
Mülkiye Baytar Mektebinde Muallim Civan

Makalede, Osmanlı Devleti'nde yıllardır düzenlenen at koşularının Avrupa'daki durumu, at koşularının ve egzersiz yerine geçen idmanların, at yetiştiricileri ve hayvanlar için önemi değerlendirilmiştir.

- Keçilerin çiçeği 294-296
Mülkiye Baytar Mektebi Emraz-ı Sâriye Muallimi Nikolaki [Mavrioglu]
 Nikolaki, çiçek hastalığına yakalanan bir keçide yaptığı muayene bulgularını anlatarak hastalık ile ilgili bilgiler verilmiştir. Makalenin sonunda Osmanlı topraklarında görülmesi muhtemel hastalıkla ilgili fazla bir şey bilinmediği için, bu hastalığa tesadüf eden veteriner hekimlerin Cemiyet-i İlmiye-i Baytariye'ye ayrıntılı bilgi vermeleri istirham edilmiştir.
- Vereme karşı yapılan aşilar 296-302
O.N. [Osman Nuri Eralp]
 Verem hastalığının bulaşması hakkındaki görüşlere yer verilmiş, bulaşma yolunun hastalığın oluşumundaki etkisi açıklanmıştır. Bununla birlikte, vereme karşı vücutta bağışıklığın oluşturulması ve geliştirilen aşılardan bahsedilmiştir.
- Evrak-ı varide
 Veba-i bakari serumu müessirdir 302-304
Priştine Sancağı Sıhhiye Baytarı Armenak
 Armenak, sığır vebası serumunun etkinliği üzerindeki tartışmalara değinmiş, söz konusu serumun hastalığın dönemi, serumun zerki, hayvanın kilosu gibi hususlar esas alınarak uygulanması gerektiğine dikkat çekmiştir.
- Irak kıta'sından Hindistan'a hayvanat-ı feresiye ihracatı 304-305
Basra Sıhhiye Baytarı Abdurrahman
 Mevaşinin ıslah edilmesi ve yetiştirilmesinin ülke ekonomisi bakımından önemi ele alınarak, bu kapsamda Irak'tan Basra yoluyla Hindistan'a gönderilen atların ekonomik katkısı değerlendirilmiştir.
- İzale-i afene - Désinfection 306-308
Mülkiye Baytar Mektebi Müdür-ü Sanisi Ali Rıza [Uğur]
 Hastalıkların bulaşmasını önlemek amacıyla ahırların, zeminin, yalakların, hayvan yataklarının, gübrelerin, tımar ve koşum takımlarının dezenfeksiyonunun nasıl yapılacağı tarif edilmiştir.
- Rus kabail-i feresiyesi 308-318
Bandırma Muayene-i Hayvaniye Baytarı İstavri
 Makale'de Rusya'da ülke ekonomisinin önemli bir kısmını teşkil eden atçılıktan bahsedilmiştir. Mevcut at ırklarının, özellikle Çerkez atlarının genel ve yapısal özellikleri ile yetiştiriciliği hakkında detaylı bilgi verilmiş, Rusya'da bulunan haralara değinilmiştir.
- Kelbde "morfin"ın kıymeti ve isti'mali 318-319
 Köpeklerde özellikle cerrahi ameliyatlarda morfin kullanımı hakkında bilgilere yer verilmiştir.
- Tavşanda tederrün 319
O.N. [Osman Nuri Eralp]
 Paris Bakteriyojihanesine getirilen veremli bir tavşan üzerinde yapılan tahlil bulguları değerlendirilmiştir.
- Hayvanat-ı bakarda iltihab-ı adale-i müzmine ve âfât-ı istihale-i lifiyye 319-320
O.N. [Osman Nuri Eralp]

Sığırlarda nadir görülen kronik kas yangısının oluşumu ve genel özellikleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi öğrencilerinin Kadıköy ve Şehzadebaşı'nda oynadıkları tiyatro oyunundan elde edilen hasılatın askeriyeye bağışlandığı duyurulmuştur 320

Sene 1, Sayı 11, 1 Şubat 1324 (14 Şubat 1909)

Makalat-ı asliye

Amerika'da baytarlık ve tedrisat-ı baytariye 321-331

Mülkiye Baytar Mektebinde Muallim Civan

Amerika'da veteriner hekimlik ve veteriner hekimliği eğitim-öğretimi üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda, Amerika'da mevcut veteriner okullarının durumu, eğitim-öğretim sistemi, mezuniyet koşulları, veteriner dernekleri ile veteriner hekimlerin istihdamları hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca, okullarda okutulan derslerin adları ile uygulama ve teorik ders saatleri ayrıntılı olarak listelenmiştir.

Teftiş ve muayene-i lehûmun tarihçesiyle lüzum ve ehemmiyeti 331-336

Bakteriyolojihane-i Baytari Serum Müstahzırı Cafer Fahri [Dikmen]

İlk olarak Roma uygarlığından köken alan et muayenesi ve denetiminin tarihsel gelişimi anlatılmış, halk sağlığı açısından önemi ele alınmıştır.

İlm-i emraz ve fenn-i tedavi

Kükürtün tarz-ı tesîri ve tıbb-ı baytarîde isti'mali - Kükürt ve ekzema 336-342

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Vücudu tasfiye eden bir madde olan kükürtün beşeri ve veteriner hekimlikte kullanımı, vücutta emilimi ve etkileri ele alınmış, ekzema tedavisinden bahsedilmiştir.

Yeni bir kuduz serumu 342-347

Mülkiye Baytar Mektebinde Muallim Civan

Fransa Pasteur Enstitüsü çalışanlarından Doktor Auguste Marie'nin bulduğu ve aşılama için geç kalınmış kuduz vakalarında kullanılmak üzere üretilen kuduz serumu tanıtılmıştır.

Mevadd-ı mütenevvia

Huveysal-ı safravîde ecsam-ı ecnebiye 348

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Mezbahada kesilen bir öküzün safrasında bulunan çivinin hayvana zarar vermediği gözlemlenmiştir.

Yumurta ların usul-i muhafazası 348

Yumurta ların muhafazası için gerekli şartlar ele alınmıştır.

İdrarda verem mikropları 348

Veremin bütün organlara yayıldığı vakalarda idrarda hastalık etkeninin görüldüğü bildirilmiştir.

Bakarda iltihab em'a-i mütezahime 348-349

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Verem basilleri cinsinden olan etkenin sığırlarda bağırsak hastalığı yapma gücü değerlendirilmiştir.

- Nobel mükafatı..... 349
Bu sene, tıp-fizyoloji, kimya ve fizik alanlarında Nobel ödülü kazanan kişiler duyurulmuştur.
- Havadis-i baytariye 349
Fransa'da Meclis-i Ayan azalığına bir veteriner hekimin seçildiği bildirilmiştir.
- Nalbant mektebi 350
Lyon Belediyesi tarafından açılması kararlaştırılan nalbant okulu hakkında bilgi verilmiştir.
- Dünyada süt sarfiyatı 350
Dünya'da süt sarfiyatıyla ilgili Amerika'da tutulan bir istatistik sonucu verilmiştir.
- Mülkiye baytarlarına açık mektup..... 350-352
Mülkiye Baytarları İttihad ve Teavün Cemiyeti Reisi Civan
- Mülkiye Baytarları İttihad ve Teavün Cemiyeti ¹⁵ tarafından veteriner hekimliği sorunlarının ele alınacağı toplantının Mayıs başında Mülkiye Baytar Mektebi'nde düzenleneceği ilan edilmiştir. Mektubun sonuna İdare Heyeti tarafından cemiyetin amacı ve üyelik işlemleriyle ilgili bir yazı eklenmiştir.

Sene 1, Sayı 12, 15 Şubat 1324 (28 Şubat 1909)

Makalat-ı asliye

Hayvanat-ı bakaride malarya yahud tebevül-i küreyvin-i dem:

Malaria - Hemoglobinurie..... 353-358

Mülkiye Baytar Mektebi Emraz-ı Sâriye Muallimi Nikolaki [Mavrioğlu]

Birçok ülkede mevcut olan bu hastalıkla ilgili memleketimizdeki ilk müşahedelerin Dr. Maurice Nicolle, Adil ve Refik Bey'ler tarafından yapıldığı bildirilmiştir. Makalenin devamında, hastalığın etkeni, belirtileri, teşhisi, seyri ve tedavisi ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

Hayvanat-ı feresiyede topallık ve mevki'nin suret-i ta'yiniyle usul-i tedavisi..... 358-363

Mülkiye Baytar Mektebi Müdür-i Sanisi Ali Rıza [Uğur]

Atlarda birçok hastalığın belirtisi olarak görülebilen topallığın olduğu bölgenin tayin edilmesi, teşhisi, muayenesi ve tedavisi hakkında bilgi verilmiştir.

Almanya'da muayene-i lühum tatbikatı 363-369

Bakteriyolojihane Baytarı Serum Müstahzırı Cafer Fahri [Dikmen]

Almanya'da satışa sunulacak hayvanların kesimden önce ve sonra muayeneye tabi tutulduğu ve kesime belediye mezbahasında izin verildiği bildirilmiştir. Halk sağlığı ve tarımsal ekonominin korunması açısından büyük önem verilen et muayenesinde veteriner hekim sayısının yetmediği durumlarda görevlendirilen kasapların istihdam şartları maddeler halinde açıklanmıştır.

¹⁵ Veteriner hekimliği mesleğinin ikinci derneği olan "Mülkiye Baytarları İttihad ve Teavün Cemiyeti", İstanbul'da bulunan sivil veteriner hekimler tarafından 1908 yılının Aralık ayında kurulmuştur (Ahmet Nevzat, "Bizde Şimdiye Kadar Teşekkül Etmiş Baytar Cemiyetleri", *Türk Baytarlar Cemiyeti Mecmuası*, (Gayri mevcut), sayı 1, 1930, s. 7-8; F. Dinçer, *a.g.m.*, 1964, s.490; Hüsamettin, *a.g.m.*, s. 27)

Yine Pasteur ve Sobernheim aşılıarı hakkında:

Bakteriyolog Osman Nuri Bey'e..... 369-372

Ömer Adil

Ömer Adil, Prof. Dr. Sobernheim'in şarbon serumu hakkındaki tedkikatına değinerek, Pasteur usulü şarbon aşısının hayvanlar için tehlikeli olabileceğine dikkati çekmiş ve konu ile ilgili olarak Osman Nuri'den açıklama istemiştir. Bunun üzerine Osman Nuri, hayvanlarda meydana gelen telefatin aşidan değil, hastalıklı hayvanların aşılmasından kaynaklandığını bildirmiş ve serumun şarbon hastalığına etkisi ile ilgili bir değerlendirme yapmıştır.

Hulâsa-i ceraid-i baytariye

Fenn-i cerrahi-i baytariyede isti'mal olunması iktiza eden

gayr-ı muharriş (muskat-ı ş'ar) 373-374

Cerrahi ameliyatlarda kılların traş edilmesinde görülebilen sıkıntıları engellemek için tüy dökücü olarak önerilen kimyasal bir tertib hakkında bilgi verilmiştir.

Glikojen taharrisi bargir etini teşhise kafi mi? 374

Nicolle'un makalesinden aktarılmıştır. Glikojen miktarının cins ve belirli şartlara göre değişebildiği dolayısıyla etleri tayin etmek için yapılan glikojen tahlilinin gereksiz olduğu ifade edilmiştir.

Bazı tertibat-ı devaiye-i hurkata karşı pomat 374-376

Atlarda sancı, his kaybı, köpeklerin ekzeması, haşere sokması ve kaşıntı için pomat tertibleri tarif edilmiştir.

Feresde piroplazmoz ve humma-yi şibh-i tifo..... 376-377

İtalya'da belirli dönemlerde atlarda görülen piroplasmosis ve paratifo hastalıklarının belirtileri, etkeni, teşhisi hakkında genel bilgiler verilmiştir.

Esterde ufunet-i dem-i nezfi - Septicémie hémorrhagique des mulets 377

İngiliz Hindistan'ında Pencab taraflarında beş katırın hemorajik septisemiden öldüğü bildirilmiş, söz konusu hastalık ile ilgili bilgiler aktarılmıştır.

Veba-i bakari hakkında Muallim Arloign'in bir raporu 378-379

Revue Générale de Médecine Vétérinaire adlı derginin 1 Şubat 1909 tarihli sayısında Sofya baytarlarından Simon Efendi tarafından yazılan müşahedenin tercümesidir. Makalede, sığır vebası virusunun özelliklerine değinilmiş, hastalıkla ilgili Arloign tarafından gerçekleştirilen çalışmalar anlatılmıştır.

Mandalarda tederrünün kesret-i vuku'u ve tüberkülin'in tarz-ı tesiri 379-380

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Mandaların verim özellikleri ve mandalarda görülen tüberküloz hastalığından bahsedilmiş, inek ve dişi mandalar üzerinde yapılan bir tüberkülin tatbikatı değerlendirilmiştir.

Hayvanat-ı zeva-ül-hafirede insidad-ı mer'inin tedavi-i cerrahiyesi 380-381

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Atlarda yemek borusu tıkanıklığının basit tedavi ile açılmadığı durumlarda yapılan cerrahi tedavinin aşamaları hakkında bilgi verilmiştir.

- Da’-i raks hicab-ı hacizi hakkında bir müşahede-i garibe..... 381-382
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Kore hastalığına tutulan bir at üzerinde yapılan tedavi anlatılmıştır.
- Soluganın hazfı 382
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Solugan hastalığının tedavisinde kullanılan tatula bitkisinin kullanımı ve etkisi ele alınmıştır.
- Verid-i ecvef halfinin takarruh-i neticesi vuku’ bulan bir nefz-i mühlik 382-383
 Bir beygirde gözlenen hastalık belirtileri ve otopsi bulguları nakledilmiştir.
- Tavuklarda ishal-i ebyaz ve kuşların “maraz-i koksidi”leri hakkında mütalaa 383-384
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Tavuklarda görülen beyaz ishal hakkında malumat vermiştir. Tavuk ve kuşlarda görülen bu hastalığın sebebi, aşamaları ve tedavisi konu edilmiştir.

Sene 1, Sayı 13, 1 Mart 1325 (14 Mart 1909)

- Tababet-i tecrübeviye..... 385-395
Mülkiye Baytar Mektebinde Muallim Civan
- İnsanlardaki tehlikesi dolayısıyla hayvanlar üzerinde yapılan organ nakli çalışmalarından bahsedilmiş, özellikle Amerika’da Rockefeller Enstitüsünde Dr. [Alexis] Carrel tarafından gerçekleştirilen tecrübeler ile ilgili bilgiler verilmiştir.
- Fennî bir tedkik-i tıbbi
- Soloz hastalığı..... 396-400
Priştina Sancağı Sıhhiye Baytarı Armenak
Mülkiye Baytar Mektebi Emraz-ı Sâriye Muallimi Nikolaki [Mavrioğlu]
- Armenak, Edremit civarındaki koyun ve keçilerde rastladığı hastalık ile ilgili bulguları tarif ederek, Bakteriyolojihane-i Baytari’de yapılan incelemeler neticesinde hastalığın tam olarak teşhis edilemediğini bildirmiştir. Bunun üzerine Nikolaki tarafından hastalığın kontagiyöz agalaksi olduğu belirtilmiş, hastalığa dair yapılan müşahedeler anlatılmıştır.
- Tababet-i baytariyede doktor ünvanı..... 400-403
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- [Emmanuel] Leclainche tarafından yazılan makalenin özeti verilmiştir. Buna göre, tıp ve veteriner hekimlikte kazanılan “Doktor” ünvanı karşılaştırılarak değerlendirilmiş ve Avrupa’daki durum ele alınmıştır.
- Mülkiye Baytar Mektebi müşahedat-ı seririyesinden 403-406
Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Emraz-ı Dahiliye Muallim Muavini
Samuel [Aysoy]
- Mülkiye Baytar Mektebi Seririyathanesi’nde böbrek ve idrar kesesi iltihabından tedavi altına alınan bir atın iyileşme belirtileri gösterdikten sonra birden bire kötüleşmesi üzerine yapılan tetkikler anlatılarak, vaka değerlendirmesine gidilmiştir.

Zerra-i ve eshab-ı hayvanatın senenin oniki ayında hayvanlarını ne suretle
iaşe ve idare ve haklarında ne günâ muamele etmeleri icab edeceğine dair
tarifat-ı mücmele 407-414

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdürü M. Ali

Bir sene süresince at, öküz, inek, koyun ve kümes hayvanlarının beslenme, yetiştirilme
ve idarelerine ilişkin dikkat edilecek kurallar aylara göre sınıflandırılarak kısaca tarif
edilmiştir.

Da'ül-kelebe dair

Cüseymat-ı Negri ve âlâmet-i mübeyyenesi - Corpuscules de Negri..... 414-415

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Kuduz hayvanların merkezi sinir sisteminde bulunan Negri cisimleri hakkındaki yeni
görüşlere yer verilmiştir.

Salim bir madde-i asabiye ile kuduza karşı bir muafiyet vermek

mümkün olur mu? 415-416

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Osman Nuri, sağlam ve virüsü beyin dokusunun kuduza karşı sağladığı bağışıklığı ele
almış, konuyla ilgili olarak Bakteriyojihaneye-i Osmani Müdürü Dr. [Paul] Remlinger
ile yaptıkları çalışmalardan bahsetmiştir.

İttihad ve Teavün Cemiyeti Heyet-i İdaresi

Civan Bey'in, Mülkiye Baytarları İttihad ve Teavün Cemiyeti Başkanlığından istifa
etmesi üzerine yerine Âkif Bey'in getirildiği duyurulmuştur 416

Sene 1, Sayı 14, 1 Nisan 1325 (14 Nisan 1909)

Kariîni kirame 417

Mecmuanın yayımlanmasının mesleğin gelişimine etkisi üzerinde durulmuş, yayın
faaliyetlerine devam edilebilmesi için Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi
üyelerinin düzenli olarak aidatlarını ödemesi gerektiği hatırlatılmıştır.

Herkes için malumat-ı baytariye

Hayvanat-ı ehliye hakkında malumat-ı umumiye 418-420

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdürü M. Ali

Makalede, veteriner hekimliği hizmetleri ve hayvan sağlığı ile ilgili genel bilgiler
verilmiştir. Yazar, ehli hayvanlar arasında yer alan atın, iktisadi, sosyal, askeri ve zirai
açıdan önemini vurgulayarak, atların özelliklerinden bahsetmiştir.

Yeni doğan taylarda görülen iltihab-ı mefasıl 420-422

Bakteriyojihaneye-i Baytari Müdür Muavini Cafer Fahri [Dikmen]

Son araştırmalara göre yeni doğan taylarda görülen eklem yangısının sebebi, göbek
kordonunun sıhhi kesilmemesi ya da temizlenmemesine bağlı meydana gelen
iltihaplanmalar olarak bildirilmiştir. Makalede, hastalığın belirtileri, teşhisi ve tedavisi
hakkında bilgi verilmiştir.

Makalat-ı asliye

Tripanozomlar ve onlardan mütevellid emraz - Da'-i tripanozom

(Tripanozomiyaz) 423-432

Mekatib-i Baytariye Mallimlerinden İsmail Hakkı [Çelebi]

Tripanazom adı verilen parazitlerin özellikleri ile birçok hastalığa sebep olan bu parazitin keşfine dair tarihsel gelişim anlatılmıştır. Tripanazom cinsinin meydana getirdiği hastalıklar arasında yer alan Surra, Nagana, Durin, Sağrı, Uyku ve Baleri hastalıkları, makalede ayrıca izah edilmiştir.

Mevki’i tayin edilemeyen topallığa karşı kokain istimali 432-436
Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdür-i Sanisi ve Fizyoloji Muallimi
Ali Rıza [Uğur]

Daha önceki makalesinde topallığın olduğu bölgenin tayin edilememesi durumunda kokain kullanımını tavsiye eden Ali Rıza Bey, konunun devamı niteliğindeki bu makalesinde, kokain maddesinin özellikleri, hekimlikte kullanım alanları ile topallıklarda kullanım şeklini ele almıştır.

Bargir etinin teşhisi için masl-ı merseb 436-440
Bakteriyolojihane-i Baytari Müdür Muavini Cafer Fahri [Dikmen]

Et ve et ürünlerini tayin etmek amacıyla [J.] Fiehe tarafından önerilen presipitan serumların hazırlanması ve kullanımı tarif edilmiştir.

Hulâsa-i ceraid

Esbab-ı cerrahiyeden mütevellid istiska-i mafsaliye 441

Bir kısrağın arka ayak bilek eklemine travma sonucu oluşan ödemin tedavisi ve hastalığın gidişatından bahsedilmiştir.

İltihab-ı mehbil-i sâri, akamet ve iskat-ı cenin ile münasebeti 441-444
 Sığırlarda Bruselloz hastalığına benzerlik gösteren ve Almanya’da oldukça yaygın olarak görülen hastalık hakkında yapılan araştırmalar, hastalığın etkeni, oluşumu, ayırıcı tanısı ve tedavisi üzerinde durulmuştur.

Gurm hastalığı hengamında iltihab-ı lisan ve tedavisi 444

Gurm hastalığına yakalanan bazı taylarda dilin şiştiği görülmüş ve tedavisi ele alınmıştır.

Hayvanat-ı bakariyede piroplazmozlar 444-445
Piroplasma parvum tarafından oluşan hastalık ile ilgili özet bilgi verilmiştir.

Muayene-i lühuma dair

Utrecht selhhanesinde “sistiserkoz inermi” 445-446

Utrecht mezbahasında 1907 senesinde 74 sistiserkli hayvana tesadüf edildiği bildirilmiş, çok sayıda sığırdan görülen bu paraziti etkisiz hale getirmek için önerilen bir yöntem tarif edilmiştir.

Sihhi sucuk imali 446-447

Sucuklarda görülebilen hastalık etkenlerinden bahsedilmiştir.

Teşrih-i maraziye dair

Hayvanatta istihale-i redie-i nişaiye 447-448

İnsanlara oranla hayvanlarda seyrek görülen amiloid dejenerasyonunun sebepleri ile karaciğer, dalak ve böbreklere etkisi ele alınmıştır.

Feresin em’asında sarkom 448

Bir atın bağırsağında rastlanan kanserin genel özellikleri aktarılmıştır.

- Fereste ve kelbde recefan-ı asabî 448
 At ve köpeklerde enjeksiyonun tesiri ve sonuçları hakkında bilgi verilmiştir.
- Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi müşahedat-ı seririyesinden 449-452
Mülkiye Baytar Mektebi Emraz-ı Dahiliye Muallim Muavini Samuel [Aysoy]
- Mülkiye Baytar Mektebi Ameliyathanesine 14 Şubat 1909 tarihinde getirilen bir atta görülen muayene bulguları ve uygulanan tedaviden bahsedilmiştir.
- İlm-i teşrihe dair bir müşahede 452-453
Mülkiye Baytar Mektebi Teşrih Muavinlerinden Hüseyin Abdi
- Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Anatomi Salonunda teşrih edilen 11 yaşında bir Rus atının iskeletinde görülen anomaliler anlatılmıştır.
- Havadis-i baytariye
- Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisinde müsabakat imtihanı 454-455
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi'nde yapılan sınav sonucunda emraz-ı dahiliye, kimya-yi madeni ve uzvi, ilm-i teşrih-i tatbiki muallim muavinliklerine seçilen kişilerin isimleri açıklanmıştır.
- Fransa'da Meclis-i Meb'ûsan'da Ziraat Komisyonu..... 455
 Veteriner hekim Ory'nin Fransa'da Ziraat Komisyonu azalığına seçildiği duyurulmuştur.
- Avusturya'da ilk doktor baytarlar 455-456
 Avusturya'da tababet-i baytariyeden diploma alanlara 'doktor' unvanının verildiği bildirilmiştir.
- Lyon Veteriner Okulu emraz-ı bakariye ve fenn-i vilade muallimi Mathis'in cenazesinden bahsedilmiştir 457

Sene 1, Sayı 15, 1 Mayıs 1325 (14 Mayıs 1909)

- Herkes için malumat-ı baytariye
- Beden-i hayvaniyenin aksam-ı cerrahiyesi..... 457-463
Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdürü M. Ali
- Makalede hayvan vücudu, cerrahi açıdan bölüm ve alt bölümlere ayrılarak ele alınmış, konu anlatımında at vücudunun bölümlerini gösteren resimlerden yararlanılmıştır.
- Makalat-ı asliye
- Hayvanatın teksiri neye mütevakıftır ? 464-465
Priştina Sancağı Sıhhiye Baytarı Armenak
- Yazar, ziraatteki gelişmelerin hayvan yetiştiriciliği üzerine etkisini, kendi tecrübelerine dayanarak izah etmiştir.
- Cüderi için müteahazır madde-i mülhikeye lüzum 465-467
Kosova Baytar Müfettiş Muavini Ömer Adil
- Koyunlarda görülen çiçek hastalığına mevsimin etkisi ve veteriner hekimliği uygulamalarında dikkat edilecek noktalar ele alınmıştır.

- Fransa ceraid-i baytariyesinden
Fenn-i tedavide kibritiyet-i veratrinin kıymetdarlığı 467-469
Ömer Adil
- İneklerde görülen sindirim bozukluğu ve doğum sonrası meme iltihaplarında veratrın sülfatın kullanımı hakkında bilgi verilmiştir.
- Hulâsa-i ceraid-i baytariye
Fereste humma-yi şibhi tifo ve pirop plazm 470
Atlarda görülen hastalığın etkeni ile ilgili yapılan araştırmalardan bahsedilmiştir.
(Bkz. s. 376-377).
- Muayene-i lühumda müfettiş baytarın vazifesi 470-472
Veteriner hekimler tarafından yapılan et muayenesinin halk sağlığı açısından önemi konu edilmiştir.
- Hayvanat-ı kebirenin zebhi 472
Büyük hayvanların kesiminde tavsiye edilen usuller değerlendirilmiştir.
- Yeni zebh edilmiş lahm-ı bakar sıhhi mi dir ? 472-473
Yeni kesilmiş inek etinin tüketilip tüketilmemesi hakkında çeşitli görüşler aktarılmıştır.
- Şifa ile nihayetlenmiş bir vaka'-i ruamiye 474
Ruama yakalanan bir veteriner hekimin tedavi süreci ile Dr. Charles Nicolle'un konu ile ilgili çalışmalarından bahsedilmiştir.
- Esmak ve emraz-ı mikrobiyye 474-475
La Nature ve *Presse Médicale* adlı dergilerin 24 Nisan 1909 tarihli sayısından alınmıştır. [Paul] Remlinger ve Osman Nuri'nin tifo ve koleranın balıklar aracılığıyla bulaştığını gösteren araştırmalarından bahsedilmiştir.
- Şarbonlu lühum ve insana şarbonun lühum vasıtasıyla sirayeti –
Teftiş-i lühuma dair netayic 475-478
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Şarbonlu etlerin tüketimini ele alan bir makale üzerinde durulmuş ve konu ile ilgili müşahedeler hakkında bilgi verilmiştir.
- Seretanın esbabı hakkında taharriyat-ı cedîde - Seretan virusu, telkihat 478-480
O.N.
- Yazar, kanser ve diğer ırların nedeni ve sirayeti ile ilgili taharriyatı ele alarak, Pasteur Enstitüsü çalışanlarından Doktor Borel'in araştırmalarını değerlendirmiştir.
- Hayvanat-ı bakariyede küzazın tedavisi 480
İyileşme görülen iki tetanoz vakasında uygulanan tedavi anlatılmıştır.
- Fenn-i tedavinin istikbaline bir nazar 481-486
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Makalede, hastalıkların sağaltımında uygulanan Pasteur usulü tedavinin yanı sıra kimyasal tedavinin etkinliği ele alınmış, özellikle organik kimyanın hekimlik açısından önemi örneklerle açıklanmıştır.
- Bakteriyolojihane-i Baytari 486-488

Osmanlı Bakteriyojihaneye-i Baytarinin faaliyetleri ve kadrosu hakkında bilgi verilmiş, Cafer Fahri Bey'in Bakteriyojihaneye-i Baytari müdür muavinliğine atandığı bildirilmiştir.

Officier d'Académie nişanı..... 488
Bakteriyojihaneye-i Osmani memuru Osman Nuri Bey'e "Officier d'Académie" nişanı verildiği duyurulmuştur.

Sene 1, Sayı 16, 1 Haziran 1325 (14 Haziran 1909)

Don "televvün ve muhit" 489-505

Mekاتب-i Baytariye Muallimlerinden İsmail Hakkı [Çelebi]

Hayvanların vücudunu saran kıl örtüsünün rengi üzerinde durulmuştur. Renk pigmentleri hakkında bilgi verilerek mevsimsel ve çevresel faktörlerin kıl renginin oluşumundaki etkisi izah edilmiştir.

Herkes için malumat-ı baytariye

Bargire mahsus mekulat-ı sulbe ve hassaları 505-509

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdürü M. Ali

Atların beslenmesinde kullanılan katı yemler arasında yer alan kuru ot, yulaf, saman, kepek, arpa, yonca, kaba yonca (İspanya burçağı), tırfıl ve arpa yeşili bulunmaktadır. Makalede bu yemlerin özellikleri ve hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Aşı ve serumlarda cevahir-i faile - Antijenler, antikolar..... 509-518

O.N.[Osman Nuri Eralp]

Makalede yabancı bir maddeye karşı vücudun verdiği tepki açıklanarak, vücutta antijen-antikor reaksiyonları ve bu reaksiyonların beşeri ve veteriner hekimlikte kullanımı izah edilmiştir.

Engerek yılanı tarafından ısırılmış bir kelb ve tedavisi..... 519

Engerek yılanı tarafından ısırılan bir köpekte görülen belirtiler ve uygulanan tedavi anlatılmıştır.

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisinden bu sene neş'et eden efendilerin isimleri 520

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisinden 1909 yılında mezun olan veteriner hekimlerin isimleri bildirilmiştir.

Sene 2, Sayı 1, 1 Eylül 1325 (14 Eylül 1909)

Tensikat ve teşkilat-ı baytariyemiz 1-4

Civan

Daha önce Ziraat Heyet-i Fenniyesi'ne bağlı olan Umûr-ı Baytariye Şubesi'nin müstakil bir yapıya kavuşması ile veteriner hekimliği örgütlenmesinde yeni bir dönem başlamıştır. Yazar, gerçekleştirilen düzenlemeleri veteriner hekimliği açısından değerlendirmiştir.

Seretanın yeni usul tedavisi - Radyum ile tedavi - La radiumthérapie..... 5-8

O.N.[Osman Nuri Eralp]

Kötü huylu uların tedavisinde radyoterapinin kullanımı ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Radyum ışınlarının mahiyeti ve yayılması, radyum cihazının yapısı ve çalışması, radyoterapinin etki mekanizması ve uygulama alanları anlatılmıştır.

Tahassür-i demin kimya-i hiyanisi 8-14
O.N.[Osman Nuri Eralp]

Kanın pıhtılaşma mekanizması ile ilgili olarak aralarında Hewson, Buchanan, Schmidt, Denis, Hammersten ve Arthus'un bulunduğu bilim insanlarının araştırmalarından ve diğer gelişmelerden bahsedilmiştir.

Bakteriyoloji ve emraz-ı sâriye-i baytariye
Tahaffuzî makamında küzaz serumunun isti'mali 15-16
O.N.[Osman Nuri Eralp]

Makalede, gerek beşeri gerekse veteriner hekimlik hizmetlerinde tetanoz serumunun uygulanması hakkında bilgi verilmiştir.

Malleinden müstahsal delaile verilecek netayic 16-17
Mallein testinden sonra meydana gelen reaksiyona göre hayvanın ruamlı olup olmadığının nasıl anlaşıldığı tarif edilmiştir.

Ruamın teşhis-i tecrübiyesi 18
Ruam teşhisinde kullanılan bir yöntem ele alınmıştır.

Ruamın yeni usul teşhisi ve Bordet-Gengou teamülü 18-19
Daha önceki sayıda Bordet-Gengou reaksiyonunun oluşumu tarif edilmişti. Burada da aynı reaksiyonla ruamın teşhisi anlatılmıştır.

Kuduzda ukadat-ı asabiye ve bilhassa mahfazat-ı fevk-el-kilyenin âfâtı 19
Kuduz hastalığında görülen patolojik sürrenal bulgulardan örnekler verilmiştir.

Kuduzda âfât-ı tihaliye 19
Bazı kuduz vakalarında görülebilen dalak büyümesi konu edilmiştir.

Kuduzda viraset var mıdır? - Kuduz hayvanatın demi virusi midir ? 20
Kuduz hastalığının anneden cenine geçtiğini bildiren ve hasta hayvanların kanında etkenin mevcudiyeti hakkında yapılan araştırmalardan bahsedilmiştir.

Mütederrün hayvanata karşı ittihazı lazımgelen tedabir 21
Hastalığın bulaşmasını engellemek amacıyla verem hastalığına yakalandığı tesbit edilen hayvanlarla ilgili alınacak önlemler tarif edilmiştir.

Âfât-ı mütederründe istihale-i redie-i şahmiye 22
Verem hastalığında hücrelerde görülen dejenerasyondan söz edilmiştir.

Kuşlarda gut veya diyatez-i bevli yani bünye-i marazi bevli 22-23
Kuşlarda hastalığın oluşum mekanizması anlatılmıştır.

Tuyûr-u beytiyede tuz ile tesemmüm 23
Kümes hayvanlarında müşahade edilen tuz zehirlenmesine değinilmiştir.

Deve kuşunda şarbon 23
Deve kuşlarında antraks hastalığına rastlanıldığı bildirilmiştir.

Cemre aşısı	23
Antraks aşısının hazırlanmasına dair bir yöntem tarif edilmiştir.	
Şarbon serumu	24
Antraks serumunun uygulanmasından bahsedilmiştir.	
Fereste zat-ür-ri'e-i intani ve amil-i maraziyesi	24-25
<i>Osman Nuri [Eralp]</i>	
Atlarda pnömoni hastalığı ile ilgili bir müşahede değerlendirilmiştir.	
Kimya-yı hayatî ve tahlilî-i baytarî	
Sütün havass-ı mürci'esi ve bu vasıta ile muhtevi bulunduğu	
mikropların takdiri	26-27
Sütün içindeki mikropların salgıladığı diyastazların indirgenme özelliği ve bu esasa dayanarak sütün içinde bulunan mikrop sayısının ölçülmesi anlatılmıştır.	
Etlerde glikojen taharrisi	27
Et muayenesinde glikojen aranması yöntemi açıklanmıştır.	
İdrarda kan taharrisi	27-28
İdrarda kan tayini için mikroskopik muayeneden daha kolay yapılan kimyasal bir yöntem tarif edilmiştir.	
İdrarda aseton taharrisi	28-29
İdrarda aseton aranması için kullanılan ayıraçlardan ve kimyasal yöntemlerden bahsedilmiştir.	
Bargirde klorit potas	29
<i>O.N.[Osman Nuri Eralp]</i>	
Bargirlerde görülen çeşitli iltihaplarda potasyum klorür kullanımına değinilmiştir	
Umuma mahsus malumat-ı baytariye	
Ta'lim	30
Atların talimleri ile özellikle çiftçiler ve arabacılar tarafından kullanılan bu hayvanların aşırı zorlanmaları halinde karşılaşılan hastalıklardan bahsedilmiştir.	
Mütehassıs yetiştirilmesi	31
İkinci Meşrutiyet'in ilanıyla birlikte veteriner hekimlerin uzmanlık eğitimi için Avrupa'ya gönderilmesi kararının tekrar çıkması üzerine seçilen 6 veteriner hekimin isimleri ve uzmanlık yapacakları alanlar bildirilmiştir.	
Heyet-i fenniye izamı	31-32
Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Emraz-ı Sâriye ve Fenn-i Mikrobi Muallimi Nikolaki, Bakteriyojihaneye-i Baytari Müdür Muavini Cafer Fahri ve Şehremaneti Baytar Müfettiş Muavini Bohor Efendilerden oluşan bir heyetin, Tiflis'te çıkan veba-i bakari salgınıyla ilgili araştırma yapmak üzere görevlendirildiği duyurulmuştur.	
Cemiyet-i İlmiye-i Baytariye'nin tarih-i tesis olan 11 Ağustos sene 324'ten 31 Temmuz 325 tarihine kadar on bir mah dokuz gün zarfında vaki' olan varidat ve sarfiyatı natık cetveldir	32

Sene 2, Sayı 2, Teşrin-i evvel 1325 (Ekim 1909)

İfade	33
Mehmet Ali Bey, derginin özellikle ilk cildinin yayımlanması sırasında görülen sıkıntılara değinerek gelecekte basılacak sayılar için daha özen gösterileceğini ifade etmiştir. Ayrıca, abonelik bedellerinin ödenmesi gerektiğini hatırlatmış ve veteriner hekimlerden dergiye makale göndermelerini istemiştir.	
325 senesinde Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisinden neşet edip de bazı vilayet-i Osmaniye umûr-ı baytariyesine tayin kılınan efendilerin isimleri ve mevki'-i memuriyetleri	34
Dahiliye Nezaret-i Âliyesine yazılan 27 Eylül 325 tarihli ve 114 numaralı tezkire sureti	34-? 16
Makalat-ı asliye	
Dersaadet kelmelerinde da'ül-keleb ve ısırılan insana Pasteur aşısı tatbiki	42-51
<i>O.N.[Osman Nuri Eralp]</i>	
Osman Nuri tarafından Bakteriyojijane-i Osmani Müdürü Dr. Remlinger ve Da-ül kelb Tedavihanesi Başmuavini Dr. Hayım Naim'in, <i>Annales de l'Institut Pasteur</i> adlı dergide yayımlanan makaleleri özetlenerek tercüme edilmiştir. Makalede, İstanbul başta olmak üzere Osmanlı topraklarında görülen kuduz hastalığı ile ilgili istatistiksel bilgilere de yer verilmiştir.	
Bakteriyoloji ve emraz-ı sâriyeye dair taharriyat	
Malaşit yeşili (vert de malachite) denilen boya ile yapılan evsat-ı zer'ibe	52
Tifo basilini hastaların kanından ayırmak için kullanılan vasatın hazırlanması anlatılmıştır.	
Kültürlerde indol taharriyesi	52
İndol tayini amacıyla forforol ayırıcının kullanılabileceği söylenmiştir.	
Yoğurt mayasının şekerler üzerine tesiri	52
Yoğurt mayasının mannoz, galaktoz, laktöz gibi şekerleri tahlil etmesinden bahsedilmiştir	
Çiçek çıkaranlar ne vakte kadar muafiyetlerini muhafaza ederler	53
İnsanların kaç yaşına kadar çiçek hastalığına bağışık kaldığı üzerinde durulmuştur.	
Kuduz virüsü ve madde-i asabiye	53
Vücutta bulunan kimyasal maddelerin hastalık etkenlerinin etkisini değiştirmesi ele alınmıştır.	
İnsandan tuyura verem geçebilir mi ?	54
Fransız bir askeri veteriner hekimin konu ile ilgili görüşüne yer verilmiştir.	
Teamül-i tersibi ile teşhis - La précipito-réaction	54-55
Bazı hastalıklarda teşhise gidebilmek için yararlanılan presipitasyon reaksiyonundan bahsedilmiştir.	

¹⁶ Çalışmada incelenen dergi nüshasının 36 ve 37. sayfalarının eksikliğinden dolayı makale içeriği ve sayfa numarası değerlendirilememiştir.

Bakarda tederrünün âfât-ı teşrihiyesi	55
Tüberkülozlu sığırların otopsisinde rastlanılan makroskopik görünüm anlatılmıştır.	
Hıfzıssıhha-yı hayvanat-ı ehliyesinden Uyku.....	56
Hayvanlarda uyku ihtiyacı ele alınmıştır.	
Bargir ahırları.....	56-57
Beygir ahırlarının taşımaları gereken özelliklere değinilmiştir.	
Bargirin yaşını tanımak	57-59
<i>Mehmet Ali Bey</i>	
Beygirlerin dişlerine bakarak yaş tayininin yapılması tarif edilmiştir.	
Süt	60-62
Sütün özellikleri, bileşimi, bir litre sütte bulunan gıda maddelerinin miktarı ve özellikleri, ayrıca sıcaklığın, ekşi madde ve mayaların süte etkileri konu edilmiştir.	
Tereyağı - Beurre	62-64
Makalede süt yağı ve tereyağının özellikleri üzerinde durulmuştur. Tereyağının vücutta sindirilmesi, bileşimi, ve kaymağın oluşumu ile ilgili bilgiler verilmiştir.	

Sene 2, Sayı 3, Teşrin-i sani 1325 (Kasım 1909)

Viraset-i hayatiyye ve urûk-i hayvaniyenin menşe’i.....	65-79
<i>O.N. [Osman Nuri Eralp]</i>	
Yazar, bu makalede kalıtım konusunu ele almış, kalıtımın önemi, vücutta bulunan hücrelerin yapısı ve kalıtsal faaliyetlerini anlatmıştır. Ayrıca hücrelerin bölünmesi, kalıtımın tür ve ırk özelliklerine etkisi, çevrenin etkisi, varyasyonlar ve melezleme çalışmalarından bahsedilmiştir.	
Vereme ait taharriyat - Bakarda levezetan ile veremin münasebeti.....	79-80
Verem hastalığı etkeninin vücuda giriş yolu olan bademciklerin, hastalığa karşı direnci anlatılmıştır.	
Tuyûr ile zat-üs-sedaya hayvanatın tederrünü.....	80-81
Kanatlı ve memeli hayvanlarda görülen verem mikroplarının birbirine yakınlığı ve etkileri üzerine yapılan araştırmalar değerlendirilmiştir.	
Verem-i insaniyenin bakarata geçtiğine dair iki tecrübe	81
İnsanlarda görülen verem etkeninin sığırlara uygulanmasına dair Almanya’da gerçekleştirilen iki çalışma ele alınmıştır.	
İnsandaki difteri tavuklarda olabilir mi ?	81-82
Tavuklarda ortaya çıkan difteri hastalığının insan difteri serumu ile tedavi edildiğine dair bir müşahede aktarılmıştır.	
Hıfzıssıhha-yı hayvanat-ı ehliyesinden Himar, ester, bakarat	82-85
<i>Mehmet Ali</i>	
Yazar, eşek, katır ve sığırların genel özellikleri, kullanım alanları, beslenmeleri ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgiler vermiştir.	

- Süt 86-94
Makale, 4 alt başlık altında yazılmıştır.
-Sütü tezyid veya tenkis eden ve havass-ı gıdaiyesini değiştiren esbab
Bu başlık altında, süt verimini ve besin değerini arttıran veya azaltan özelliklerden hayvanın cinsi, yaşı, sağım zamanı, beslenmesi, ahırların koşulları, hava, nem, ışık ve sıcaklığın etkisine değinilmiştir.
-Süt ve mikroplar
Mikropların sütün üzerindeki etkileri, sütte karşılaşılan mikrop türleri bildirilmiş, ayrıca Yazarın konu ile ilgili çalışmalarından bahsedilmiştir.
-Sütün madde-i azotiyesini bozan mikrop ve mayalar
Süt içinde bulunan mikropların meydana getirdiği enzim faaliyetlerinden sözedilmiştir.
-Süt ve sütlü mekulat ve meşrubat
Süt ve sütlü maddelerin vücuttaki sindirimi anlatılmıştır.
- Gayet mühim bir mütalaa-yı sıhhiye..... 94-96
Mülkiye Baytar Mektebi Âlisi Müdür-i Sanî Ali Rıza [Uğur]
Mülkiye Baytar Mektebi Âlisi ders programı uyarınca haftasonları tatbik edilen cerrahi ameliyatların, okula getirilen 10 atın 7'sinde ruam hastalığı çıkması sebebiyle yeterince yapılamadığı duyurulmuş, ruam hastalığı ile mücadelede veteriner hekimliği hizmetlerinin öneminden bahsedilmiştir.
- Sene 2, Sayı 4, Kanun-ı evvel 1325 (Aralık 1909)**
- Baytar arkadaşlarımıza..... 97-98
Veteriner hekimliği mesleğinin gelişiminde son derece önemli bir rol oynayan derginin yayımlanmasına devam edilebilmesi için abonelik bedellerinin yanı sıra makalelerin de gönderilmesi gerektiği duyurulmuştur.
- Huracat-ı tesbitiye, terementi ruhu, insiraf ve müsarrifat –
Emraz-ı intaniye ve iltihabat-ı adiyе 98-105
O.N. [Osman Nuri Eralp]
İltihapların tedavisinde uygulanan insiraf yöntemi hakkındaki görüşlere yer verilmiştir. Bununla birlikte, kullanılan müsarrifatın vücuttaki etkisi, kaytan yakısının kullanımı ve etkisi, 'huracat-ı tesbitiye' yöntemi, terementi ruhunun kullanımı ve konu ile ilgili gerçekleştirilen çalışmalardan bahsedilmiştir.
- Opsonin 105-107
Wright ve Douglas'ın tarafından opsonin adı verilen maddenin bulunması, etkileri ve serumlarda opsonin miktarının tayini değerlendirilmiştir.
- Fare piresi..... 107-108
Fare piresi ile insanlara çeşitli hastalıkların geçtiği bildirilmiştir.
Bargirlerde ihtikan-ı em'anın esbab-ı mikrobiyesi 108
Hastalığın mikrobik olduğunu ileri süren bir görüşten bahsedilmiştir.
- Diyastaz ve toksin 108-111
O.N.[Osman Nuri Eralp]
Diyastazların vücuttaki görevleri anlatılmış, fiziksel ve kimyasal özellikleri ile çeşitleri hakkında bilgiler verilmiştir.

- Bakarda humma-yi aculi- humma-yi nifasi-i hayvanat 111-112
Süt humması adı verilen hastalığın nedenleri, belirtileri ve tedavisi anlatılmış, konu ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir.
- Sıbg-ı iyod ve dafi'-i taaffün-i cerrahi 112-113
İyotun antiseptik ve aseptik olarak cerrahide kullanımı ele alınmıştır.
- “Ayran”ın isti'mal-i baytariyesi 113
O.N.[Osman Nuri Eralp]
Ayranın ishal tedavisinde kullanıldığı bildirilmiştir.
- Kolargol veya şibh-i lüzûci feza 114
Gümüş madenin bileşiminin değiştirilerek tedavide kullanılması anlatılmıştır.
- Topraktaki müvellid-ül maraz mikroplar nebatatın derununa geçer mi ? 114-115
Yapılan araştırmalar doğrultusunda, toprakta bulunan patojen mikropların bitkilere geçip geçmediği konusu tartışılmıştır.
- Sütte ilavesi faydalı olan madde 115-117
Süte katılan kahve, çay, şeker, un, kakao, çikolata, yumurta sarısı gibi maddelerin vücuttaki etkileri anlatılmıştır.
- Hıfzıssıhha-yı hayvanat-ı ehliyesinden: Koyun - Keçi - Kelb 117-120
Mehmet Ali
Koyun, keçi ve köpeklerin genel özellikleri hakkında bilgi veren bu makalede, koyunların beslenme ve barınmaları, ülkemizde bulunan keçilerin tür ve sayıları, köpeklerin huy özellikleri ve bazı hastalıkları üzerinde durulmuştur.
- İhtimarat ve sütlerin ihtimarı, mahsûlat-ı ihtimariyye..... 120-128
O.N.[Osman Nuri Eralp]
Makalede, fermentasyon olayı açıklanmış, fermentasyonun mikrobiyolojideki yeri, bazı yiyecek ve içeceklerdeki etkisi anlatılmıştır. Yazarın ayrıca değindiği konular arasında şıranın, sütün, bozanın fermentasyonu, peynirin oluşumu, süt ve alkol fermentasyonunun menşei yer almaktadır.

Sene 2, Sayı 5, Kanun-ı sani 1325 (Ocak 1910)

- Te'nis 129-134
Priştine Sancağı Sıhhiye Baytarı Armenak
Yazar, makalesinde ilk çağlarda yaşayan hayvan ve insanların üzerinde durmuştur. Konu ile ilgili olarak, canlıların hayatta kalma mücadeleleri, arkeolojik çalışmalardan edinilen bilgiler, mevsim değişiklikleri ve hayvan göçleri, hayvanların evciltilmeleri, eğitilmeleri ve insanlığa hizmetleri ele alınmıştır.
- İslah ve teksir-i hayvanattan - Anadolu'ya Rumeli hayvanat-ı bakariyesinin idhal ve teksir lüzumu..... 135-136
Kosova Aygır Deposu Müdürü Mustafa Sıtkı
Rumeli sığır ırkının, sığır vebası hastalığına karşı daha dayanıklı olması ve fiziksel özelliklerinin daha uygun olmasından dolayı Anadolu'ya ithal edilmesi değerlendirilmiş, bu hayvanların yetiştirilebilmesi için uygulanması gereken kurallar anlatılmıştır.

Makalat ve evrak-ı varide

Mallein ruamın teşhis-i kat'isine hadim midir? 136-137

Priştine Sıhhiye Baytarı Armenak

Armenak, konunun uzmanlarından, ruamdan şüpheli hayvanlarda mallein uygulaması yerine aşılama yapılmasının uygun olup olmadığına açıklık getirilmesini talep etmiştir.

Buna dair bir mütalaa 138-143

Nikolaki

Nikolaki, Armenak'ın sorusunu yanıtlamadan önce, malleinin etkileri, ne zaman kullanılması gerektiği, mallein uygulamasından sonra elde edilen sonuçlara göre verilecek kararlar hakkında ayrıntılı bilgi vermiştir.

Veba-i bakari serumunun usul-i telkiline dair bir ifade-i mühim 144

Mülkiye Baytar Mektebi Müdür-i Sanisi Ali Rıza [Uğur]

Ali Rıza Bey, Osmanlı Devletinde sığır vebası hastalığına karşı yapılan serum uygulamalarında özellikle karma yöntemin rağbet görmesine karşın Pasteur Enstitüsü derslerinde karma yöntemin kesinlikle kabul edilmeyip, yerine basit yöntemin tercih edildiğini bildirmiş, konunun dergi aracılığıyla duyurulmasını temenni etmiştir.

Kimya tahsilinde bulunmak üzere Almanya'ya gönderilen Fazlı Faik Bey'in, Berlin'de mevcut süt üretimi, süthanelerin işleyişi ve sağlık denetimleri hakkında bilgiler veren mektubu Osman Nuri tarafından aynen yayımlanmıştır 144-147

Muktebesat

Piroplasmalar hakkında tedkikat 148-151

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Piroplasmosis hastalığı hakkında başta Franca, Meyer, Theiller, Nuttal, Graham-Smith tarafından bildirilen araştırmalardan bahsedilmiş ve Lahey Kongresi'nde konu ile ilgili alınan kararlar açıklanmıştır.

Kafkasyada hayvanat-ı ehliyede protozoer hastalığı 152-156

Lahey Kongresi'nde sunulan bir bildiri alınmıştır. Makalede, Kafkasyada rastlanılan ve protozoer hastalık etkeni olan kene türleri ile sığır, koyun ve keçilerde görülen piroplazmoz hastalığı anlatılmıştır. Yine, konu ile ilgili olarak Bakteriyolojihane-i Baytarı Müdürü Refik Bey'in bakteriyoloji kitabından bazı bölümler nakledilmiştir.

Halep çıbanı hakkında taharriyat 156-160

O.N. [Osman Nuri Eralp]

Halep çıbanı veya Şark çıbanı olarak bilinen hastalığın etkeni (Leishmania türleri) hakkında bilgiler verilmiş, konu hakkında yapılan araştırmalara değinilmiştir.

Sene 2, Sayı 6, Şubat 1325 (Şubat 1910)

Zabıta-i Sıhhiye-i Hayvaniye Komisyonunun 3 Mayıs sene 326 tarihli ictimanda ittihaz olunan mukerreratin başlıcası 161-163

Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu tarafından alınan kararlar dört maddede toplanarak bildirilmiş, Karesi sancağında ortaya çıkan sığır vebası hastalığına karşı gösterdikleri gayretleri dolayısıyla baytar müfettişi Zafer Efendi ile Bandırma hayvan muayene memuru Ahmet Behçet Efendi'ye takdirname verildiği duyurulmuştur.

- Cüderî-i ganem ve madde-i mülekkahanın memleketimizde istihzarı 163-168
Emraz-ı Sâriye Muallimi Nikolaki [Mavrioğlu]
- Makalede, koyun çiçeği hastalığı ile ilgili olarak hastalığın belirtileri, ülkemizdeki durumu vb. genel bilgilerden bahsedilmiştir. Ayrıca bu hastalığa karşı geliştirilen aşılama yöntemleri, aşıların hazırlanması, aşılama sonrasında elde edilen sonuçlar, hazırlanan aşının muhafaza edilmesi ve uygulanması anlatılmıştır.
- Hayvan çayırlatmak hakkında mülahazat 169
 Baharda hayvanlara çayır otu yedirilmesinin faydalarına ve hasta hayvanların çayıra çıkarılmasında dikkat edilecek hususlara yer verilmiştir.
- Çayırlarda hayvanata icrası icap eden tedabir 170
 Çayıra çıkarılan hayvanlarda gıda değişimine bağlı görülen rahatsızlıkların önüne geçmek için alınması gereken önlemlerden bahsedilmiş, hayvanlara yedirilmesi gereken ot miktarı bildirilmiştir.
- Bağırsaklar ve mikroplar-Yoğurt 171-172
 Beslenme şeklinin özellikle de süt ürünleri ile beslenmenin kalın bağırsaklarda bulunan mikroplara ve vücuda etkisi değerlendirilmiştir.
- Hazm-ı mekûlat - Bağırsaklarda tahammür ve tefessüh-sûret-i tathîri 172-175
O.N. [Osman Nuri Eralp]
- Süt asitlerinin sindirim sistemine etkileri, besin maddelerinin temizliğinin ve beslenme şeklinin hastalıklardan korunma açısından önemi anlatılmıştır.
- Zat-ür-rie-i muhiti mikrobu ve şekli 176-177
Nikolaki
- Sığırlarda bulaşıcı pleuropnömoni etkeni hakkında yapılan araştırmalardan bahsedilmiştir.
- Bulgaristan mektubu - Lahey Baytar Kongresi münasebetiyle 178-182
Civani
- Civani, Lahey'de düzenlenen 7. Uluslararası Veteriner Hekimliği Kongresine Bulgaristan'dan katılan Sofya Mezbahalar Müfettişi Simon Efendi'nin, Kongre ve Avrupa'daki müşahadatını yazdığı mektubunun bazı bölümlerini aktarmıştır.
- Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisinden neşet eden ettiba-i baytariyenin mahal-i memuriyet ve tarih-i neşet ile derecelerini mübeyyen elifba tertibi üzere tanzim edilen cetvel 183-192
 Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisinden 1309-1325 yılları arasında mezun olan veteriner hekimlerin isimleri, mezuniyet yılları, memuriyet yerleri ve dereceleri alfabetik sırayla verilmiştir.
- Sene 2, Sayı 7, Mart 1326 (Mart 1910)** ¹⁷
- Memuriyet yerleri değişen veteriner hekimlerin adları bildirilmiş, geçen sayıda Mülkiye Baytar Mektebi Âlisi mezunlarının memuriyet ve mezuniyet yıllarını gösteren cetvelde yer alan yanlışlıklar düzeltilmiştir 196

¹⁷ Dergi nüshasının 194 ve 195. sayfalarının eksikliğinden dolayı bu sayfalar değerlendirilememiştir.

- Hara ve aygır depolarında memurin-i baytariyenin takib edeceği hatt-ı hareketi ve mevsim-i sifâdda aygır ve boğalar hakkında icra edilecek takayyüdat ve teferruatını natik talimattır..... 196-198
Talimat on yedi maddeden ibarettir.
- Doktor Koch'un vefatı 199-203
Robert Koch'un hayat hikayesi, yaptığı çalışmalar ve bilime katkıları anlatılmıştır.
- Hayatü'l-hayvandan: İncûnün suret-i teşekkülü..... 203-207
Müfettiş Ali Rıza
- Süs eşyası olarak kullanılan inci hakkında bilgiler verilmiştir. İnci istridyelerinin çıkarılması, incinin yapısı, kimyasal bileşimi, menşei ve oluşumları izah edilmiştir.
- Tederrünün muafiyeti hakkında 208-209
Makalede, [Emil von] Behring, [Robert] Koch, Heyman ve [Albert] Calmette tarafından geliştirilen verem aşuları ele alınmış, konu ile ilgili olarak 1909 yılında Lahey Kongresinde yapılan mütalaattan bahsedilmiştir.
- Tederrünün bir usul-i teşhisi 209-210
Paris'te 7 Nisan 1910 tarihinde düzenlenen toplantıda gösterilen çöktürme yöntemi ile veremin teşhis olunabildiği anlatılmıştır.
- Difteri-i tuyurun difteri-i beşer serumuyla teşfisi 210
İnsan difteri serumunun kanatlı hayvanların difterisinde kullanılması sonucunda görülen iyileşme oranları aktarılmıştır.
- Ameliyat-ı cerrahiyeden evvel cildin def-i taaffünü için yeni bir usul..... 211
Nikolaki
- Ameliyat edilecek bölgenin derisinin antisepsisinde iyot yerine gaz ve benzin kullanımından bahsedilmiştir.
- Veba-i bakari serumunun usul-i telkiline dair cevap..... 211-212
Bakteriyolojihane-i Baytari Müdürü Refik [Güran]
- Önceki sayıda Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Müdür Yardımcısı Ali Rıza Bey'in, Pasteur Enstitüsü'nde sığır vebası serumunun uygulanmasında basit yöntemin tercih edildiğini bildirmesine karşılık, Bakteriyolojihane-i Baytari Müdürü Refik Bey'in konu ile ilgili açıklaması yer almıştır. Açıklamanın ardından Cafer Fahri Bey'in sığır vebası serumu hakkında yazdığı risaleden bir bölüm eklenmiştir.
- Veba-i bakari serumu ve tatbikatı 213-214
Saruhan Sancağı Sihhiye Baytari İbrahim
- Yazar, kendi tecrübelerinden yola çıkarak sığır vebası hastalığına karşı uygulanan serumların etkinliği ve sonuçları üzerine bilgi verilmiştir.
- Yem tayini hakkında mülahazat..... 214-215
Hayvanın durumuna göre beslenmede kullanılan yem miktarı ve türünden bahsedilmiştir.
- Hayvanın cesametine göre tertib-i tayin ve mübadele-i tayin 215-216
Mehmet Ali
- Yemlerin hayvanın büyüklüğüne göre tayin edilmesi ve yem değişimi ile ilgili hususlara değinilmiştir.

- Koyunların piroplazması hakkında bir müşahede 216-219
Bakteriyolojihane-i Baytari Serum Mütehzarı Şefik (Kolaylı)
 Yazar, Sahra-yı cedid'de bulunduğu sırada koyunlarda tesadüf ettiği piroplazma hastalığı hakkındaki tecrübelerini, otopsi bulgularını ve hastalığa karşı uyguladığı tedavi yöntemini anlatmıştır.
- Koyun ticareti ve şarbon aşısı hakkında 219-221
Bifa Sancağı Baytar Müfettişi Kırkor Fuad
 Makalede, koyunların verim özelliklerinden sağlanan kârlar, koyun bakımında dikkat edilmesi gereken konular ve koyunlarda görülen şarbon hastalığına karşı alınacak önlemler üzerinde durulmuştur.
- Kelblerde felc-i halfi 221-222
Priştine Sancağı Sıhhiye Baytari Armenak
 Armenak, tecrübe ettiği bir vakada gördüğü belirtilerden ve tedavi sürecinden bahsetmiştir.
- Hurac-ı devaî veya musarrif 222-223
Kosova Aygır Deposu Müdürü Mustafa Sıtkı
 Mustafa Sıtkı, bu yazısını, Osman Nuri Bey'in Mecmua-i Fünûn-i Baytariye'nin 2. sene ve 4. sayısında yayımlanan 'Huracat-ı Tesbitiye' başlıklı makalesi üzerine kaleme aldığını bildirmiştir. Yazar, bulunduğu bölgede hayvanlarda apse tedavisinde uygulanan yöntemi anlatmıştır.

Sene 2, Sayı 8, Nisan 1326 (Nisan 1910)

- Zabıta-i Sıhhiye-i Hayvaniye Komisyonunun 12 Temmuz sene 326 tarihindeki inikadında ittihaz olunan mükererat 224-227
 Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonunun 25 Temmuz 1910 tarihli toplantısında alınan kararlar yedi madde halinde bildirilmiştir. Toplantı kararları arasında İstanbul'da ve Erzincan'da açılacak olan serum Darülistihzarları, Selanik Harası, Etna Mezbahası ile ilgili düzenlemeler yer almıştır. Toplantıda ayrıca Bakteriyolojihane-i Baytari'de ölen hayvanların gömülmesi, açılması planlanan hayvanat depoları, dışarıdan gelen hayvan derileri hakkında yapılacak uygulamalar ve hayvan ahırlarına ilişkin konular da ele alınmıştır.
- Zabıta-i Sıhhiye-i Hayvaniye Komisyonunun 26 Temmuz sene [1]326 tarihindeki inikadında ittihaz olunan mükererat 228-229
 Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonunun 8 Ağustos 1910 tarihli toplantısında alınan kararlar beş maddede toplanmıştır. Toplantıda Erzincan'da açılan Darülistihzarın Erzurum'a alınması talebi, gebe hayvanların kesimi, Rusya ve İran'dan gelecek hayvanların ülkeye girişinde dikkat edilecek noktalar, Aydın Hüdavendigâr ve Suriye mifetşiliklerinden gelen raporlar ve Kartal'da sığır vebasası serumunun uygulanmasına ilişkin konular değerlendirilmiştir.

Mi'denin hıfzıssıhatinden:

- Agdiyenin tasyif ve vezai fi hakkında umumiyet 230-235
Mülkiye Baytar Mektebi Müdür-i Sanisi ve Fizyoloji Muallimi Ali Rıza (Uğur)

Makalede, beslenmenin vücuttaki önemi üzerinde durulmuştur. Bununla ilgili olarak, gıdaların içeriğine göre etkileri, sınıflandırılması, hayvansal ve bitkisel gıdalara değinilmiş, özellikle inorganik gıdalar ve bunların vücuttaki yararları açıklanmıştır.

Kuduzdan şüpheli bir kelb tarafından ısırılmış insan hakkında yapılacak tedabir 235-240

Emraz-ı Sâriye Muallimi Nikolaki [Mavrioğlu]

Makalede, köpek tarafından ısırılan insanların kuduz hastalığına karşı alacağı önlemler, kuduz hastalığının insanlara bulaşma yolları ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Ayrıca hayvanın hasta olup olmamasına, yaşayıp yaşamamasına ve ısırmanın üstünden geçen süreye göre izlenecek yollar tablo halinde gösterilmiştir.

Zat-ür-rienin mevad-ül humuzalı su ile tedavisi 241-244

Priştine Sancağı Sihhiye Baytarı Armenak

Atlarda veremin oksijenli su zerki ile tedavi edildiğini bildiren bir çalışma hakkında bilgi verilerek tedavi yöntemine ilişkin bir değerlendirme yapılmıştır.

Pin Harasından mektup – Telkih-i sınaî 244-247

Kosova Baytar Müfettiş Muavini Ömer Adil

Fransa'da Pin Harasında tahsilde bulunan Baytar Yorki Efendi'nin kısraklarda suni tohumlama çalışmalarını anlattığı mektubu aynen yayımlanmıştır.

Cevf-i maslilere arız olan emrazın tedavisine dair bir tecrübe 247-251

Bakteriyolojihane-i Baytarı Serum Müstahzırı Şefik [Kolaylı]

Makalede, atlarda eklem iltihabının seyri, vücudun hastalığa karşı geliştirdiği savunma mekanizması anlatılmış ve Lienanx tarafından geliştirilen tedavi yönteminin uygulanması ve sonuçları aktarılmıştır. Daha sonra yazar, söz konusu tedavi yönteminin kendisi ile birlikte Ali, Nikolaki ve İsmail Beyler tarafından Mülkiye Baytar Mektebi Seririyathanesine getirilen bir beygir üzerinde tecrübe edildiğini bildirmiştir

Erkek keçilerde rayiha-i cinsiye 251

Teke etinde kokunun olmaması için kesimde dikkat edilecek kurallara değinilmiştir.

Tagaddiyenin nev'i-i lühum üzerine tesiri 251

Domuzlarda yapılan bir çalışmada beslenmenin ete etkisi değerlendirilmiştir

Salamuralı etlerde klor sodyum miktarı 251-252

Priştine Sancağı Baytarı Armenak

Yapılan analizler sonucunda salamuralı etlerde rastlanılan Sodyum klorür miktarı ele alınmıştır.

Bakteriyolojide tenasül-i bi-nefsihî (taazzuv-u bi-zatihi) meselesi 252-255

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisi Ensac ve Teşrih-i Marazi ve Emraz-i Umumiye Dersleri Muallimi ve Bakteriolojihane-i Osmanî Taharriyat-ı Fenniye Memuru Baytar-Bakteriyolog- Kimyager Osman Nuri (Eralp)

Makalede spontan jenerasyon teorisi üzerinde durulmuştur. Osman Nuri, bu makalesinde spontan jenerasyon teorisini çürüten Redi, Needham, Spallanzani, gibi çeşitli bilim insanlarının yaptıkları çalışmalardan bahsederek, konu ile ilgili kendi değerlendirmesini yapmıştır.

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisine alınacak talebenin kabul şeraiti 255-256

Mülkiye Baytar Mekteb-i Âlisine alınacak öğrenciler için öngörülen kabul şartları 6 maddede toplanmıştır.

Rica-i Mahsus 256
Mecmua-i Fünûn-i Baytariyeye gönderilen yazılarda noktalama işaretlerine dikkat edilmesi ve harflerin okunaklı yazılması rica edilmiştir.

A Study on the *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* - with annotated bibliography

The first Turkish association of the veterinary profession, namely, the “Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi” (Ottoman Scientific Society for Veterinary Medicine), was founded on 26th August 1908, in Istanbul. The periodical issued by this Society, the *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* (Journal of Veterinary Sciences), is the first scientific veterinary journal devoted to issues related to the veterinary profession and the livestock sector. Twenty four issues were published from September 1908 to April 1910. The publishing of the journal was aimed at contributing to the prevention of animal diseases, the improvement of the veterinary profession, and animal husbandry activities. The journal includes not only scientific articles published in the veterinary field, but also information on the scientific progress of the period. In this context, the journal sheds light on national and international developments that occurred in the veterinary medicine at that time, as well as on scientific research. Multiple issues relates to the livestock sector and public health, veterinary education and training services and the organisation of the veterinary profession. This study will discuss the Ottoman Scientific Society for Veterinary Medicine and its periodical the “Journal of Veterinary Sciences”, and will provide information on the articles published in the mentioned Journal.

Keywords: Animal husbandry, periodicals, societies, Turkey, veterinary medicine.

***Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*: İnceleme ve Özetli Bibliyografya**

Türkiye’de veteriner hekimliği mesleğinin ilk derneği, Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi 26 Ağustos 1908 tarihinde İstanbul’da kurulmuştur. Derneğin yayın organı olarak yayımlanan *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye*, tümüyle veteriner hekimliği ve hayvancılık konularını içeren bilimsel nitelikli ilk meslek dergisidir. Eylül 1908 - Nisan 1910 tarihleri arasında toplam 24 sayısı yayımlanmıştır. Derginin yayımlanmasında, hayvan hastalıklarının önlenmesi, veteriner hekimliğin ve hayvancılığın geliştirilmesi amaçlanmıştır. Dergide veteriner hekimliği ile ilgili alanlarda gerçekleştirilen araştırma makalelerinin yanı sıra dönemin bilimsel gelişmelerine de yer verilmiştir. Bu özelliği ile dergi, veteriner hekimliğe ilişkin ulusal ve uluslararası düzeydeki gelişmelere, bilimsel araştırmalara, hayvancılık ve halk sağlığı konularına, veteriner hekimliği eğitim-öğretim hizmetleri ile örgütlenmesine ışık tutmaktadır. Bu çalışmada Osmanlı Cemiyet-i İlmiye-i Baytariyesi ve yayın organı *Mecmua-i Fünûn-i Baytariye* ele alınacak ve derginin içeriğindeki makaleler hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Sözcükler: Dernekler, hayvancılık, süreli yayın, Türkiye, veteriner hekimliği.